

Avukatlık Kanunu Kapsamında Düzenlenen Uzlaşma Tutanaklarına Damga Vergisi Muafiyeti

T.C. GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI İstanbul Defterdarlığı
Gelir Kanunları Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü Sayı:
E-97895701-155[2025/20]-464441 Tarih: 06.04.2026

Avukatlık Kanunu Kapsamında Düzenlenen Uzlaşma Tutanaklarına Damga Vergisi Muafiyeti

Tarih: 6 Haziran 2026

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Defterdarlığı

Gelir Kanunları Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı: E-97895701-155[2025/20]-464441

Tarih: 06.04.2026

Konu: 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 35/A Maddesi Uyarınca
Düzenlenen Uzlaşma Tutanağının damga vergisine tabi olup
olmadığı

İlgi: ...

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve dilekçenizin

incelenmesinden, [1136 sayılı Avukatlık Kanununun](#) 35/A maddesi hükmü gereğince avukatlara uzlaşma sağlama hakkı tanındığı, bu hükme uygun olarak “1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 35/A Maddesi Uyarınca Düzenlenen Uzlaşma Tutanağı” başlıklı kağıdın düzenlendiği, söz konusu uzlaşma tutanağının ek bir işleme, onay ve şerhe ihtiyaç duyulmadan ilam niteliğinde kabul edildiğinden bahisle, söz konusu kağıdın damga vergisine tabi olup olmadığı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

[488 sayılı Damga Vergisi Kanununun](#) 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 4 üncü maddesinde, bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı vergisinin bulunacağı, kağıtların mahiyetlerinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerlerindeki yazının tazammun ettiği hüküm ve manaya bakılacağı, mahiyeti tayin edilmek istenen kağıt üzerinde başka bir kağıda atıf yapılmışsa, atıf yapılan kağıdın hükümlerine nazaran iktisap ettiği mahiyete göre vergi alınacağı; 10 uncu maddesinde damga vergisinin nispi veya maktu olarak alınacağı, nispi vergide, kağıtların nevi ve mahiyetlerine göre bu kağıtlarda yazılı belli paranın, maktu vergide kağıtların mahiyetlerinin esas olacağı, belli para teriminin, kağıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasıl edeceği parayı ifade edeceği hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun “I.Akitlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün A/l fıkrasında, belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin, A/4 fıkrasında, belli parayı ihtiva eden tahkimnameler ve sulhnamelerin nispi damga vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A

maddesinde, “Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi anlamında ilâm niteliğindedir.” hükmüne ; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun “İlam mahiyetini haiz belgeler” başlıklı 38 inci maddesinde ise “Mahkeme huzurunda yapılan sulhlar, kabuller ve para borcu ikrarını havi re’sen tanzim edilen noter senetleri, istinaf ve temyiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletler, ilamların icrası hakkındaki hükümlere tabidir. Bu maddedeki icra kefaletleri müteselsil kefalet hükmündedir.” hükmüne yer verilmiştir.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ekinde yer alan 1/2/2025 tarihinde düzenlenen “1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 35/A Maddesi Uyarınca Düzenlenen Uzlaşma Tutanağı” başlıklı kağıdın incelenmesinden, söz konusu kağıdın ... (Alacaklı), alacaklı vekili olarak Av. ... ile ... (Borçlu), borçlu vekili olarak da tarafınızca imzalandığı, borçlu ...’in .../.../2025 tarihine kadar alacaklı ...’a ... TL ödeme yapacağı, belirtilen sürede ödeme yapılmaması durumunda yasal faiz işletileceği, alacaklı ...’un kararlaştırılan tutar dışındaki tüm talep ve haklarından feragat edeceği, uzlaşma dava açılmaksızın gerçekleştiğinden, tarafların yargılama harç ve gideri ödemeyeceği, tarafların kendi avukatlarına karşı sorumlu olmak üzere masrafları üstleneceği belirlemelerine yer verildiği; söz konusu tutanağın 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesindeki usul ve esaslara göre düzenlendiği anlaşılmıştır.

Buna göre, özelge talebinize konu teşkil eden ve 1136 sayılı Kanunun 35/A maddesindeki şartlarla düzenlendiği anlaşılan "1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 35/A Maddesi Uyarınca Düzenlenen Uzlaşma Tutanağı" başlıklı kağıdın, ilam niteliğinde belge olması nedeniyle damga vergisine tabi tutulmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Süresinden Sonra Ödenen 2 No.lu KDV'nin İndirim Dönemi

T.C. GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI Ankara Defterdarlığı
Gelir Kanunları Kdv ve Ötv Grup Müdürlüğü Sayı:
E-84974990-130[KDV-2//İ/29-2025/25]-186553 Tarih: 2..

Süresinden Sonra Ödenen 2 No.lu KDV'nin İndirim Dönemi

Tarih: 5 Haziran 2026

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Defterdarlığı

Gelir Kanunları Kdv ve Ötv Grup Müdürlüğü

Sayı: E-84974990-130[KDV-2//İ/29-2025/25]-186553

Tarih: 27.03.2026

Konu: 2 No.lu KDV Beyannamesiyle beyan edilerek tahakkuk eden KDV'nin süresinden sonra ödenmesi halinde indirim konusu yapılacağı dönem

İlgi: ...tarih ve ... sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Şirketiniz tarafından 2 No.lu Katma Değer Vergisi (KDV) Beyannamesiyle beyan edilerek tahakkuk eden ve birden fazla beyan dönemine ait olan KDV'nin süresinden sonra ödendiği belirtilerek, söz konusu KDV'nin ödendiği dönemleri kapsayan 1 No.lu KDV Beyannamelerinde indirim konusu yapılmayarak cari dönem 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılmasının mümkün olup olmadığı hususunda Defterdarlığımız görüşü talep edilmektedir.

3065 sayılı KDV Kanununun;

– 9/1 inci maddesinde, mükellefin Türkiye içinde ikametgahının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Hazine ve Maliye Bakanlığının, vergi alacağına emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabileceği,

– 29/1 inci maddesinde, mükelleflerin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilerek ödenen KDV'yi indirebilecekleri,

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin;

– “Sorumlu Sıfatıyla Beyan Edilerek Ödenen KDV'nin İndirimi” başlıklı (III/C-1.1.) bölümünde;

“28/12/2023 tarihli ve 32413 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 27/12/2023 tarihli ve [7491 sayılı Kanun](#) ile 3065 sayılı Kanunun (29/1) maddesinde değişiklik yapılarak vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilerek ödenen KDV’nin indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Ocak/2024 vergilendirme döneminden itibaren vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından tevkif edilen ve 2 No.lu KDV Beyannamesiyle beyan edilen KDV’nin ödendiği vergilendirme dönemine ilişkin 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılması gerekmektedir.

Ancak, 3065 sayılı Kanunun (29/5) maddesinde Bakanlığımıza verilen yetki çerçevesinde, vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından tevkif edilen ve tevkifatın yapıldığı döneme ait 1 No.lu KDV Beyannamesinden önce verilen aynı döneme ait 2 No.lu KDV Beyannamesiyle süresinde beyan edilerek süresinde ödenen KDV’nin, 2 No.lu KDV Beyannamesinin ait olduğu dönemin 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılması uygun bulunmuştur.

Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından tevkif edilerek beyan edilen ancak kısmen ödenen KDV’nin ödendiği kısım itibarıyla indirim konusu yapılması mümkündür.

Ayrıca kısmi tevkifata tabi işlemlerde, işlem bedeli üzerinden hesaplanan KDV’nin satıcı tarafından beyan edilecek kısmı, alıcı tarafından takvim yılını takip eden takvim yılı aşılmamak şartıyla işleme ait fatura veya benzeri belgenin defterlere kaydedildiği döneme ilişkin olarak verilmesi gereken 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılır.

Örnek 1: (D) A.Ş. 8/1/2024 tarihinde 100.000 TL karşılığında ağaç ve orman ürünleri teslim almıştır. Şirket tarafından bu alımla ilgili olarak tevkif edilen 10.000 TL KDV’nin 2 No.lu KDV Beyannamesiyle süresinde beyan edilmesi ve tahakkuk eden

10.000 TL KDV'nin 23/2/2024 tarihine kadar ödenmesi halinde, bu tutar mükellef tarafından Ocak/2024 dönemine ilişkin 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılacaktır.

Örnek 2: (S) Ltd. Şti. (G) güvenlik şirketinden Temmuz/2024 ayı içerisinde özel güvenlik hizmeti satın almıştır. Bu hizmet alımı ile ilgili vergi (S) Ltd. Şti. tarafından sorumlu sıfatıyla 2 No.lu KDV Beyannamesiyle süresinde beyan edilmiş ve tahakkuk eden 50.000 TL KDV 28/8/2024 tarihinde ödenmiştir. (S) Ltd. Şti. tarafından süresinden sonra ödenen KDV, ödemenin yapıldığı tarihi kapsayan dönem olan Ağustos/2024 dönemi 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılacaktır.

Örnek 3: (D) Yapı İnşaat A.Ş. 24/4/2024 tarihindeki inşaat demiri alımı nedeniyle tevkif ettiği vergiye ilişkin 2 No.lu KDV Beyannamesini süresinden sonra 20/6/2024 tarihinde vermiş ve tahakkuk eden 125.000 TL KDV'nin 25.000 TL'sini 21/6/2024 tarihinde, kalan 100.000 TL'lik kısmını 2/7/2024 tarihinde ödemiştir. (D) Yapı İnşaat A.Ş. tarafından ödenen KDV'nin 25.000 TL'si Haziran/2024 dönemine ilişkin 1 No.lu KDV Beyannamesinde, 100.000 TL'si de Temmuz/2024 dönemine ilişkin 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılacaktır.

Ayrıca 2 No.lu KDV Beyannamesiyle beyan edilen ve tahakkuk eden KDV'nin mükellefin iade alacağından mahsubu suretiyle ödenmesi mümkündür. Bu durumda iade talebine ilişkin standart iade talep dilekçesi ve iade için aranan belgelerin eksiksiz ve tam olarak verilmiş (mahsuben iade talepleri YMM Raporu sonucuna göre yerine getirilen iadelerde YMM Raporu dahil) ve hangi vergilendirme dönemine ilişkin tahakkuk eden 2 No.lu KDV Beyannamesinden kaynaklanan borca mahsubunun talep edildiğinin belirtilmiş olması gerekir. Söz konusu mahsup talebinin bu şekilde yapılmış olması halinde, mahsuba konu edilen KDV tutarının 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılacağı dönem yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde tespit edilir.”

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, Şirketiniz tarafından birden fazla beyan döneminde tevkifata tabi tutulan ve 2 No.lu KDV Beyannamelerinde beyan edilerek tahakkuk eden KDV tutarlarının ödendiği vergilendirme dönemine ilişkin 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Basit Usulden Gerçek Usule Geçen Mükellefin Araç KDV'si İndirilemeyecek

Basit Usulden Gerçek Usule Geçen Mükellefin Araç KDV'si İndirilemeyecek T.C. GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI Bursa Defterdarlığı Gelir Kanunları Grup Müdürlü...

Basit Usulden Gerçek Usule Geçen Mükellefin Araç KDV'si İndirilemeyecek

Tarih: 5 Haziran 2026

Basit Usulden Gerçek Usule Geçen Mükellefin Araç KDV'si İndirilemeyecek

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Bursa Defterdarlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı: E-45404237-130[26/74]-152712

Tarih: 16.04.2026

Konu: Basit usulde vergilendirilmekte iken gerçek usule geçen mükellefin KDV indirimi.

İlgi: ... tarihli ve ... sayılı Özelge Talep Formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; 15/10/2019 tarihinde mükellefiyet tesis ettirerek servis taşımacılığı faaliyetine başladığınızı, 15/12/2023 tarihinde bir ticari araç satın aldığınızı, 31/12/2025 tarihinde ticari aracınızı kiraya vererek bu faaliyetinize ve basit usul mükellefiyetinize son verdiğinizi ayrıca 31/1/2026 tarihinde kira sözleşmenizi feshederek 1/2/2026 tarihinde gerçek usulde servis taşımacılığı faaliyetine başladığınızı belirterek, söz konusu ticari aracınıza ilişkin katma değer vergisinin (KDV) indirim konusu yapıлып yapılamayacağı hususunda Defterdarlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

3065 sayılı KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye’de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV’ye tabi olduğu,

-29/1-a maddesinde, mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV’den, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV’nin indirilebileceği,

-34/1 inci maddesinde, yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait KDV’nin, alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinden ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla

indirilebileceği

hüküm altına alınmıştır.

[KDV Genel Uygulama Tebliğinin](#) (III/C.) bölümünde KDV'nin indirimine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre, servis taşımacılığı faaliyeti dolayısıyla basit usulde mükellef iken 31/12/2025 tarihinde faaliyetinize son verdiğiniz, 1/2/2026 tarihinde yeniden faaliyete başlayarak gerçek usulde mükellefiyet tesis ettirdiğiniz anlaşılmakta olup 2023 yılında satın aldığınız araç için yüklenmiş olduğunuz KDV'nin indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Mesai Takibinde Biyometrik Veri İşlenmesine Yeni İlke Kararı – KVKK

 Mevzuatın Adı: Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 29/04/2026 Tarihli ve 2026/921 Sayılı Kararı 02 Haziran 2026 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 33268 Kişisel...

Mesai Takibinde Biyometrik Veri İşlenmesine Yeni İlke Kararı – KVKK

Tarih: 2 Haziran 2026

Mevzuatın Adı: Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 29/04/2026

Tarihli ve 2026/921 Sayılı Kararı

02 Haziran 2026 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 33268

Kişisel Verileri Koruma Kurumundan:

Mesai Takibi Amacıyla Biyometrik Veri İşlenmesi Hakkında İlke Kararı

Karar No: 2026/921

Karar Tarihi: 29/04/2026

Kişisel Verileri Koruma Kurumuna (Kurum) intikal eden ihbar ve şikâyetlerde en çok karşılaşılan hususlardan biri de çalışan devam takibini dijitalleştirme ve güvenliği artırma amacıyla kurum ve kuruluşların giderek artan ölçüde biyometrik tanımlama sistemlerine yönelmesidir.

Biyometrik tanımlama sistemleri (parmak izi, yüz tanıma, iris ve retina taraması gibi) hızlı, doğru ve manipülasyona dirençli özellikleriyle cazip görünse de kişisel verilerin korunması hukuku bağlamında son derece hassas bir alanı oluşturmaktadır. Özellikle işçi-işveren ilişkisinde mevcut olan yapısal güç dengesizliği, açık rızanın özgür iradeye dayanıp dayanmadığı hususunda ciddi tereddütler doğurmaktadır. Bu nedenle biyometrik veri işleme faaliyetlerinin, **yalnızca hukuki sebebe değil aynı zamanda ölçülülük, gereklilik ve veri minimizasyonu ilkelerine de uygun olması** gerekmektedir.

Bu doğrultuda, mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlenmesi hususunda kamuoyunun bilgilendirilmesi ve konuya ilişkin olarak Kişisel Verileri Koruma Kurulu (**Kurul**) tarafından İlke Kararı alınması gereği hasıl olmuştur.

Bu çerçevede, konu ile alakalı mevzuat hükümlerine bakıldığında;

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (**Kanun**) "Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları" başlıklı 6'ncı maddesinde düzenleme altına alınan özel nitelikli kişisel veri kategorileri yasa koyucu tarafından sınırlı sayma yoluyla belirlenmiş olup kıyas yoluyla genişletilebilmeleri mümkün değildir. Bunlar; kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileridir.

- Kanun kapsamında özel nitelikli kişisel veri olarak kabul edilen biyometrik veri kavramına ilişkin olarak ulusal mevzuatta kapsamlı bir tanım yer almamakla birlikte [5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu](#)'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (ff) bendinde biyometrik veri, "*Elektronik sistemler aracılığı ile kimlik tespit ve kimlik doğrulama işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla alınan parmak izi, damar izi ve el ayasından elde edilen kişiye özgü verileri*" olarak tanımlanmıştır.

- 25.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü'nde (**GDPR**) ise biyometrik verinin; "*yüz görüntüleri veya daktiloskopik veriler gibi bir gerçek kişinin özgün bir şekilde teşhis edilmesini sağlayan veya teyit eden fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerine ilişkin olarak spesifik teknik işlemeden kaynaklanan kişisel veriler*" olarak tanımlandığı görülmektedir.

Bu kapsamda kişiye ait parmak izi, retina/iris verisi fizyolojik; yüz ve el geometrisi fiziksel (*fizyolojik özelliklerden farklı olarak gözle görülebilir nitelikte olan*); ses tınısı, imza dinamikleri ve klavye kullanım alışkanlıkları davranışsal biyometrik verilere örnek gösterilebilmektedir.

Söz konusu biyometrik verilerin hassas nitelikte ve geri döndürülemez bir yapıya sahip olması (ele geçirilmeleri hâlinde değiştirilmelerinin veya geri alınmalarının mümkün olmaması) nedeniyle, Kanun'un gerekçe metninde de belirtildiği üzere, bu verilerin öğrenilmesi durumunda ilgili kişilerin mağduriyetine yol açılması ihtimali bulunduğundan korunmaları büyük önem taşımaktadır.

• Kanun'un "Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları" başlıklı 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin yasak olduğu ancak bu kişisel verilerin işlenmesinin anılan fıkrada sayılan a) *İlgili kişinin açık rızasının olması*, b) *Kanunlarda açıkça öngörülmesi*, c) *Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin, kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması*, ç) *İlgili kişinin alenileştirdiği kişisel verilere ilişkin ve alenileştirme iradesine uygun olması*, d) *Bir hakkın tescimi, kullanılması veya korunması için zorunlu olması*, e) *Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlarca, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla gerekli olması*, f) *İstihdam, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardım alanlarındaki hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için zorunlu olması*, g) *Siyasi, felsefi, dini veya sendikal amaçlarla kurulan vakıf dernek ve diğer kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumların, tâbi oldukları mevzuata ve amaçlarına uygun olmak, faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla; mevcut veya eski üyelerine ve mensuplarına veyahut bu kuruluş ve oluşumlarla düzenli olarak temasta olan kişilere yönelik olması*) hallerinden birinin varlığı halinde mümkün olduğu hükme bağlanmıştır. Ayrıca özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde Kurulun 31/01/2018 tarihli ve 2018/10 sayılı

kararı ile belirlenen "[Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Veri Sorumlularınca Alınması Gereken Yeterli Önlemler](#)"in de alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte,

- [4857 sayılı İş Kanunu](#)'nun 63'üncü maddesinde genel çalışma süresine ilişkin düzenleme yapılmış olup mezkûr Kanun'un 67'nci maddesinde günlük çalışmanın başlama ve bitiş saatleri ile dinlenme saatlerinin işyerlerinde işçilere duyurulacağı düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 75'inci maddesinde ise işverenin her işçi için bir özlük dosyası düzenleyeceği ve bu dosyada işçiye ilişkin kanunen tutulması gereken belge ve kayıtları saklayacağı belirtilmiştir. Buna ek olarak; 06.04.2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan [İş Kanunu'na İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği](#)'nin 9'uncu maddesinde işverenin, işçilerin çalışma sürelerini uygun araçlarla belgelemek zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu düzenlemeler ile işverenin çalışma sürelerini takip etmesi ve belgelemesi yönünden hukuki çerçeve çizilmiş olmakla birlikte takibin biyometrik tanımlama sistemleriyle yapılmasını öngören açık kanuni bir düzenleme bulunmadığından mesai takibinin biyometrik verilerin işlenmesi yoluyla gerçekleştirilmesi hukuka aykırılık teşkil edebilecektir.

Bu çerçevede, mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlenmesi faaliyetlerinde Kanun'un 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (b), (c), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde yer alan işleme şartlarından herhangi birinin uygulama alanı bulmaması nedeniyle, uygulamada söz konusu faaliyetlerin (a) bendinde yer alan açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesinin tercih edildiği görülmektedir.

- Kanun'un 3 'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca açık rıza; "*Belirli bir konuya ilişkin,*

bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızayı” ifade etmektedir.

Bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin ilgili kişilerin açık rızasına dayalı olarak gerçekleştirileceği hallerde; rızanın belirli bir konuya ilişkin olması, bilgilendirmeye dayanması ve özgür iradeyle açıklanması gerekmektedir.

Bu çerçevede; tarafların eşit konumda olmadığı, taraflardan birinin diğeri üzerinde etkili olduğu veya taraflar arasında güç dengesizliğinin bulunduğu istihdam ilişkilerinde çalışana rıza göstermeme veya rızasını geri çekme imkânının etkin bir biçimde sunulmaması ya da rıza göstermemenin çalışan açısından muhtemel olumsuzluklar doğurabilmesi durumunda çalışanın gerçek bir seçeneğe sahip olduğu söylenemeyeceğinden rızanın özgür iradeye dayandığından da söz etmek mümkün olmayacaktır.

Ayrıca rızanın geri alınabilmesi, biyometrik tanımlama sistemlerinin sürekliliğini ve uygulanabilirliğini zedeleyeceğinden biyometrik verilerin mesai takibi amacıyla yalnızca açık rıza şartına dayanılarak işlenmesi de kural olarak yeterli bir hukuki zemin oluşturmayacaktır.

• Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun 10/03/2022 tarihli Kararında, parmak izi kayıt sistemi ile mesai takibi yapılması hususunda yapılan [2018/11988 numaralı başvuru](#) hakkında; Anayasa'nın 20'nci maddesine göre kişisel verilerin “ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla” işlenebileceğinin açık olduğu, 6698 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde de kanun koyucunun tahdidi olarak saydığı özel nitelikli kişisel verileri işlemeyi önemine binaen daha katı kurallara bağladığı belirtilmiştir. Karara konu olayda Belediye Başkanlığı (İdare) bünyesinde devlet memuru olarak çalışan başvurucu, işyerinde parmak izi sistemi ile mesai takibine başlanması üzerine anılan idari işlemin iptali talebiyle dava açmış olup Bölge İdare Mahkemesinin idarenin parmak izi kayıt sistemi ile mesai takibi yapmasında hukuka aykırılık bulunmadığına karar vermesi üzerine konuyu Anayasa

Mahkemesine bireysel başvuru kapsamında taşıyarak parmak izi kayıt sistemi ile mesai takibi yapılması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamındaki kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Anayasa Mahkemesi, [657 sayılı Devlet Memurları Kanunu](#)'nda ve [5393 sayılı Belediye Kanunu](#)'nda mesai takibi amacıyla özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi ve bu bağlamda biyometrik veri temelli takip sistemlerinin kullanılmasına dair temel esasları ve ilkeleri belirleyen bir düzenleme bulunmadığından başvuruya konu müdahalenin kanunilik şartını sağlamadığı gerekçesiyle kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Bununla birlikte,

- Kanun'un "Genel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde, kişisel verilerin ancak bu Kanun'da ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği ve kişisel verilerin işlenmesinde "*a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma, c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme, ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma, d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.*" şeklinde sayılan ilkelere uyulmasının zorunlu olduğu düzenlenmiş olup kişisel verilerin işlenmesinde her hâl ve şartta söz konusu genel ilkelere uyulması hukuki bir gerekliliktir.

Bu çerçevede, mesai takibinde biyometrik veri işlenmesi faaliyetinin yöntemin amaca uygunluğu (işlendikleri amaçla bağlantılı olma), alternatif yöntemlerin tüketilip tüketilmediği (işlendikleri amaçla sınırlı olma) ve müdahalenin boyutu (işlendikleri amaçla ölçülü olma) açısından ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmekte olup bu kriterleri karşılamayan bir uygulama, ilgili kişinin açık rızası bulunsa dahi hukuka aykırı kabul edilecektir.

İşlendikleri amaçla bağlantılı ve sınırlı olma ilkesi, kişisel

veri işleme faaliyetinin, amacı gerçekleştirmeye yönelik en az müdahaleci yöntem olmasını gerektirir. Mesai takibi bakımından değerlendirildiğinde; uygulamada şifreli kart veya PIN tabanlı sistemler, geleneksel imza ve kâğıt bazlı devam çizelgeleri, RFID/NFC kimlik kartları ya da denetçi gözetiminde elle giriş gibi alternatif yöntemlerin mevcut olduğu görülmektedir. Bu alternatiflerin varlığı, biyometrik veri işlemenin zorunlu olmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Ölçülülük değerlendirmesi ise müdahalenin yoğunluğu ile ulaşılmak istenen meşru amaç arasında makul bir denge bulunup bulunmadığını sorgulamaktadır. Bu kapsamda mesai takibi, sınırlı bir idari amaç olup bu denli yoğun bir veri işleme müdahalesini haklı kılmak bakımından çoğu durumda yetersiz kalmaktadır. Bunun yanı sıra, söz konusu kişisel verilerin başka kişisel veri işleme faaliyetleriyle birleştirilerek farklı amaçlarla kullanılabilme veya kötüye kullanılma ihtimali de dikkate alındığında, mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlenmesi ölçülülük ilkesinin ihlali anlamına gelecektir.

- Danıştay 12'nci Daire Başkanlığının 2021/3870 Esas ve 2023/2548 Sayılı Kararına konu olayda davacı Sendika tarafından, davalı Teşekkül'ün mesai takibinde uygulanacak avuç içi damar okuyucu tanımlamasının yapılması ve sisteme kaydının oluşturularak kullanılmasına ilişkin işleminin iptali istenilmiştir. Danıştay tarafından Karara ilişkin yapılan hukuki değerlendirmede; 6698 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde, kişisel verilerin işlenmesinde, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesine uyulmasının zorunlu olduğuna; Kanun'un 6'ncı maddesinde ise, özel nitelikli kişisel veriler tahdidi olarak sayılarak bu verilerin işlenmesinin genel nitelikli verilere göre daha sıkı koşullara bağlandığına yer verilmiştir. Temyizen incelenen söz konusu Karar hakkında Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2024/225 Esas ve 2024/2625 Sayılı Kararı ile, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun mesai takibi için özel nitelikli kişisel

verilerin işlenmesinin gerekliliği konusunda 6698 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde yer alan ilkelere hareketle bir değerlendirme yaptığı, buna göre, anılan [Kurul'un 01/12/2020 tarih ve 2020/915 sayılı kararı](#) ile, Kanun'un "Genel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde yer alan ilkelere, "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkesi çerçevesinde özel nitelikli kişisel veri işleme faaliyetinde amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasının gerektiğine vurgu yapılarak Danıştay 12'nci Daire Başkanlığının 2021/3870 Esas ve 2023/2548 Sayılı Kararının hukuka uygun olduğuna karar vermiştir.

Sonuç olarak,

Mevzuatta, çalışma sürelerinin takibine ilişkin hükümler bulunmakla birlikte takibin ne şekilde gerçekleştirileceğine ya da takibin biyometrik veri işlenmesi suretiyle yapılması gerektiğine dair açık hüküm bulunmadığı dikkate alındığında mevcut durumda biyometrik veri işlenmesi faaliyetinin kanunlarda açıkça öngörülme şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesinin kabul edilemeyeceği,

Dolayısıyla, mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlenmesi faaliyetlerinde Kanun'un 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (b), (c), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde yer alan işleme şartlarından herhangi birinin uygulama alanı bulmaması nedeniyle söz konusu faaliyetlerin (a) bendinde yer alan açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesinin tercih edildiği ancak işçi-işveren ilişkisindeki güç dengesizliği sebebiyle açık rızanın özgür iradeye dayanıp dayanmadığı hususunda tereddüt bulunduğu ve bu yönüyle tek başına yeterli bir hukuki zemin oluşturmadığı,

Ölçülülük ilkesinin kişisel veri işleme faaliyetlerinin değerlendirilmesinde önemli bir kriter olduğu ve alternatif, daha az müdahaleci yöntemlerin varlığı karşısında ilgili kişilerin açık rızası bulursa dahi mesai takibi amacıyla

biyometrik veri işlenmesinin Kanun'un 4'üncü maddesinde yer alan genel ilkeler kapsamında ölçülülük kriterini sağlamayacağı

değerlendirilmiş olup bu itibarla, mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlenmesinin Kanun'un 6'ncı maddesinde yer alan işleme şartlarından herhangi birine dayanılmaksızın gerçekleştirildiği, geçerli bir açık rıza bulunsa dahi söz konusu işleme faaliyetinin Kanun'un 4'üncü maddesinde yer alan genel ilkeler kapsamında ölçülülük kriterini sağlamayacağı, bu nedenle mesai takibinin biyometrik tanımlama sistemleri yerine şifreli kart veya PIN tabanlı sistemler, geleneksel imza ve kâğıt bazlı devam çizelgeleri, RFID/NFC kimlik kartları ya da denetçi gözetiminde elle giriş gibi alternatif yollar ile sağlanması gerektiği hususları kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Bilindiği üzere, Kanun'un 12'nci maddesinin birinci fıkrası "*Veri sorumlusu; a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.* " hükmünü, Kanun'un 15'inci maddesinin altınca fıkrası "*Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi hâlinde Kurul, bu konuda ilke kararı alır ve bu kararı yayımlar*" hükmünü amirdir.

Bu çerçevede yukarıda belirtilen hususların, Kanun'un 12'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca kişisel verilerin hukuka uygun işlenmesini teminen veri sorumluları tarafından alınması gereken idari ve teknik tedbirlerden olduğu ve belirtilen hususlara uygun hareket edilmediğinin tespiti halinde ilgili veri sorumluları hakkında Kanun'un 18'inci maddesi hükümleri gereği işlem tesis edileceği hususunda kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bu kapsamda mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlenmesi hususunda Kanun'un 15'inci

maddesinin altıncı fıkrası uyarınca İlke Kararı alınmasına, söz konusu İlke Kararının Karar ekinde yer alan şekilde Resmi Gazete'de ve Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 25)

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 25)
Mevzuatın Adı: Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri N...

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 25)

Tarih: 24 Mayıs 2026

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 25)

Mevzuatın Adı: Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 25)

24 Mayıs 2026 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 33263

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan:

Bu Tebliğde; 28/7/2024 tarihli ve [7524 sayılı Kanunun](#) 32 nci ve 4/12/2025 tarihli ve [7566 sayılı Kanunun](#) 2 nci maddeleri ile [193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda](#) ve [5520 sayılı Kurumlar](#)

[Vergisi Kanununda](#) yapılan düzenlemelere ilişkin açıklamalara yer verilmekte olup, 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde ilgili bölümler itibarıyla aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

MADDE 1- 3/4/2007 tarihli ve 26482 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Kurumlar Vergisi Genel Tebliği \(Seri No: 1\)](#)’nin “5.5. Türkiye’de kurulu fonlar ile yatırım ortaklıklarının kazançlarına ilişkin istisna” başlıklı bölümünün üçüncü paragrafının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle, beşinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar eklenmiş, mevcut yedinci ve sekizinci paragrafları aşağıdaki şekilde ve aynı bölümde yer alan “Örnek:” ibaresi “Örnek 4:” olarak değiştirilmiştir.

“Diğer taraftan, 1/1/2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara ilişkin avans kar paylarının da kar dağıtımının hesaplanmasında dikkate alınacağı tabiidir.”

“Kar dağıtımına esas taşınmaz kazancı hesaplanırken, taşınmazlardan elde edilen hasıllattan, bu faaliyet nedeniyle yüklenilen gider ve maliyet unsurlarının düşülmesi sonucu bulunacak kazanç dikkate alınacaktır. Taşınmazlara ilişkin faaliyetin veya toplamda tüm faaliyetlerin zararla sonuçlanması halinde, istisna uygulamasında kar dağıtım şartının söz konusu olmayacağı tabiidir.

Öte yandan, taşınmazlara ilişkin faaliyetlerin karla, diğer faaliyetlerin ise zararla sonuçlanması ve toplam kazancın taşınmazlardan elde edilen kazançtan düşük olması halinde, kazancın yarısının dağıtılması istisna açısından yeterli sayılacaktır.

Örnek 1: (A) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. 2025 yılında taşınmazlardan 1.000.000 TL kar elde etmiş olup, Ortaklığın diğer faaliyetleri ise 600.000 TL zararla sonuçlanmıştır. Böylece anılan Ortaklığın 2025 yılında, (1.000.000 – 600.000)

400.000 TL kazancı bulunmaktadır. (Kar dağıtımına konu edilecek tutarın tespitinde kanuni yedek akçeler ihmal edilmiştir.) Buna göre, (A) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin 2025 yılı kazancının yarısı olan (400.000 x %50) 200.000 TL'nin dağıtımı, istisnanın uygulanması için yeterlidir.

Taşınmazlara ilişkin faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yürütülmesi halinde müşterek genel giderlerin, bu faaliyetler ile ilgili olarak cari yılda oluşan maliyetlerin birbirine oranı esas alınarak dağıtılması gerekmektedir.

Taşınmaz faaliyetleri ile bu kapsama girmeyen faaliyetlerde müştereken kullanılan tesisat, makine ve ulaştırma vasıtalarının amortismanlarının ise bunların her bir işte kullanıldıkları gün sayısına göre dağıtımının yapılması gerekmektedir. Hangi işlerde ne kadar süreyle kullanıldığı tespit edilemeyen sabit kıymetlere ilişkin amortismanlar, müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulacaktır.

Örnek 2: (B) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin 2025 yılında taşınmaz faaliyetine ilişkin maliyeti 9.000.000 TL, diğer faaliyetleri nedeniyle oluşan maliyeti 1.000.000 TL'dir. Ortaklığın müşterek genel giderleri ise 500.000 TL'dir. Bu durumda kar dağıtımına esas taşınmaz kazancı, $[500.000 \times (9.000.000 / 10.000.000)]$ 450.000 TL müşterek genel gider dikkate alınmak suretiyle tespit edilecektir."

"Faaliyet alanı gereği portföyüne veya aktifine taşınmaz dahil edemeyen ve inşaat projeleri yapamayan fon ve ortaklıkların bahse konu gelirleri bulunmayacağından, bu fon ve ortaklıklar için kar dağıtımı şartının aranmayacağı tabiidir. Öte yandan, herhangi bir şekilde taşınmaz kazancı elde eden fon ve ortaklıkların istisnadan yararlanabilmesi için, söz konusu kazançlar bakımından kar dağıtımı şartı aranacaktır.

Dağıtılması gereken kazancın tespitinde, kurumların Türk Ticaret Kanunu uyarınca ayırması zorunlu olan kanuni yedek akçeler dikkate alınabilecek ve taşınmaz gelirlerine isabet eden kanuni yedek akçe tutarı düşüldükten sonraki kazancın %50'si dağıtıma konu edilecektir. Karın sermayeye eklenmesi kar dağıtımını sayılmadığından, kar paylarının sermayeye eklenmesi suretiyle kar dağıtım şartının sağlanması söz konusu değildir. Sermaye piyasası mevzuatına göre belirlenen net dağıtılabilir kar esas alınarak kar dağıtımının yapılması gerekmektedir. Ancak net dağıtılabilir karın, Vergi Usul Kanununa göre tutulan kayıtlar kapsamında tespit edilen kar tutarını aşmaması gerekir. Sermaye piyasası mevzuatına göre belirlenen net dağıtılabilir karın, Vergi Usul Kanununa göre tutulan kayıtlar kapsamında tespit edilen kardan daha düşük olması halinde, sermaye piyasası mevzuatına göre belirlenen net dağıtılabilir karın dikkate alınacağı tabiidir.

Örnek 3: (C) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin 2025 yılında taşınmazlardan elde ettiği kazancı 8.000.000 TL'dir. Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca Ortaklığın net dağıtılabilir karı 7.000.000 TL; Vergi Usul Kanununa göre tutulan kayıtlara göre belirlenen net dağıtılabilir karı ise 5.000.000 TL'dir. Buna göre ilgili mevzuatında aksi bir durum olmadıkça, Ortaklığın net dağıtılabilir karı olarak 5.000.000 TL esas alınacak ve bu tutarın, tamamının taşınmazlardan elde edilen kazanç kabul edilmek suretiyle istisnadan yararlanmak için yarısının dağıtılması gerekecektir."

MADDE 2- Aynı Tebliğin "5.17. Kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlara isabet eden giderlerin diğer kazançlardan indirilememesi" başlıklı bölümünden sonra gelmek üzere aşağıdaki bölüm eklenmiştir.

"5.18. İstisna uygulamalarında kar ve zararların değerlendirilmesi

Kurumlar vergisi yönünden istisnanın belirli bir faaliyete özgülenmesi durumunda, ilgili faaliyetin bir bütün halinde değerlendirilmesi ve kazancın bu bütünlük çerçevesinde tespit edilmesi gerekmektedir. İşlem bazında uygulanan istisnalarda ise kazanç ve istisna her bir işlem bazında belirlenmektedir.

Faaliyet esaslı istisnalar, bir hesap döneminde aynı istisna konusundaki tüm faaliyetlerin birlikte değerlendirilmesi sonucunda oluşan kazançlara ilişkindir. Bu kapsama giren istisnaların bazıları aşağıdaki gibidir.

a) Yatırım fon ve ortaklıklarının kazanç istisnası (taşınmazlardan elde edilen kazançlar hariç) (5520 sayılı Kanun madde 5/1-d)

b) Yurt dışı şube kazançları istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-g)

c) Yurt dışı inşaat, onarım, montaj ve teknik hizmetler kazanç istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-h)

ç) Eğitim ve öğretim kazanç istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-ı)

d) Risturn kazanç istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-i)

e) Yabancı fon kazançlarının vergilendirilmesinde yönetici şirketlere ilişkin kazanç istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/A)

f) Sınai mülkiyet hakları satış kazancı istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/B)

g) Türk uluslararası gemi siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden sağlanan kazanç istisnası (4490 sayılı Kanun madde 12)

ğ) Serbest bölgelerde elde edilen kazanç istisnası (3218

sayılı Kanun geçici madde 3)

h) Teknoloji geliştirme bölgelerinde elde edilen kazanç istisnası (4691 sayılı Kanun geçici madde 2)

ı) Araştırma altyapılarınının Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarda istisna (6550 sayılı Kanun geçici madde 1/a)

Örnek 1: (A) A.Ş. teknoloji geliştirme bölgesinde farklı projeler kapsamında yazılım, tasarım ve Ar-Ge faaliyetleri yürütmektedir. Şirket, 2025 hesap döneminde 1. Ar-Ge projesinden 2.500.000 TL kazanç elde etmiş, 2. Ar-Ge projesinden ise 1.000.000 TL zarar doğmuştur.

Buna göre, teknoloji geliştirme bölgesinde yürütülen faaliyetler hesap döneminde bir bütün olarak değerlendirileceğinden, istisna kapsamındaki projelerden doğan zararların bu kapsamdaki kazançlardan mahsup edilmesi gerekmekte olup, söz konusu faaliyetten elde edilen (2.500.000 – 1.000.000) 1.500.000 TL kazanç, 4691 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi kapsamında kurumlar vergisinden istisna edilecek ve bu tutar beyannamenin ilgili istisna satırına yazılacaktır.

İşlem esaslı istisnalar, hesap dönemi içerisindeki her bir işleme bağlı olarak ayrı ayrı doğan kazançlara ilişkindir. Bu kapsama giren istisnaların bazıları aşağıdaki gibidir.

a) İştirak kazançları istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-a)

b) Yurt dışı iştirak kazançları istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-b)

c) Yurt dışı iştirak hissesi satış kazancı istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-c)

ç) Emisyon primi kazancı istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-ç)

d) Taşınmaz, iştirak hisseleri ve fon satış kazancı istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-e)

e) Bankalara, finansal kiralama ya da finansman şirketlerine veya TMSF'ye borçlu durumda olanların taşınmaz veya iştirak hisselerinin satış kazancı istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-f)

f) Sat-kirala-geri al işlemlerine yönelik kazanç istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-j)

g) Varlık kiralama işlemlerinden elde edilen kazanç istisnası (5520 sayılı Kanun madde 5/1-k)

ğ) Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazanç istisnası (193 sayılı Kanun geçici madde 76)

Örnek 2: (B) A.Ş. aktifinde yer alan iki ayrı taşınmazı bankaya olan borcuna karşılık alacaklı bankaya 2025 hesap döneminde satmıştır. Söz konusu satış işlemlerinin birincisinden 3.500.000 TL kazanç elde etmiş, ikincisinden ise 1.500.000 TL zarar doğmuştur.

Buna göre, Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında her bir satış işleminden doğan kazanç veya zarar ayrı ayrı dikkate alınacak olup, birinci taşınmaz satışından kaynaklı 3.500.000 TL kazanç kurumlar vergisinden istisna edilecek, ikinci taşınmaz satışından doğan 1.500.000 TL zarar ise beyannamenin kanunen kabul edilmeyen gider satırına yazılacaktır.”

MADDE 3- Aynı Tebliğin “10.6.5.1.” numaralı bölümündeki “sadece” ibaresinden sonra gelmek üzere “dördüncü geçici vergilendirme dönemi ile” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- Aynı Tebliğin “32.5.6. Yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplamasında kurum kazancından düşülmeyen istisna ve indirimler” başlıklı bölümünden sonra gelmek üzere aşağıdaki

bölüm eklenmiştir.

“32.5.7. Asgari kurumlar vergisinden indirilen yatırıma katkı tutarının tespiti

Kurumlar Vergisi Kanununun 32/C maddesine göre hesaplanan asgari kurumlar vergisinden indirilen yatırıma katkı tutarının tespitinde, 2/8/2024 tarihinden önce mevcut yatırım teşvik belgelerinde kayıtlı olan yatırım tutarı dikkate alınmakta, bu tarihten sonra yatırım teşvik belgesinde gerçekleştirilen revizeler sonucundaki artışlar hesaplama dahil edilmemektedir. Buna göre, teşvik belgesini 2/8/2024 tarihinden önce alan ve 2/8/2024 tarihinden sonra revize eden mükelleflerin, 32/A maddesine göre alınmayan vergilerini, 2/8/2024 öncesi yatırıma katkı tutarını dikkate almak veya oranlama yapmak suretiyle tespit etmeleri mümkündür.

Örnek: (A) A.Ş.’nin 2/8/2024 tarihinden önce aldığı yatırım teşvik belgesinde kayıtlı yatırım tutarı 10.000.000 TL, yatırıma katkı oranı ise %30’dur. Şirket, 2/8/2024 tarihinden sonra yatırım teşvik belgesini revize ettirmiş ve yatırım tutarını 15.000.000 TL’ye yükseltmiştir. Buna göre şirketin, 2/8/2024 öncesi yatırıma katkı tutarı $(10.000.000 \times \%30)$ 3.000.000 TL; 2/8/2024 tarihinden sonra eklenen yatırıma katkı tutarı $(5.000.000 \times \%30)$ 1.500.000 TL; toplam yatırıma katkı tutarı ise $(3.000.000 + 1.500.000)$ 4.500.000 TL’dir. Şirket, 2025 hesap dönemi öncesinde yatırıma katkı tutarının 500.000 TL’sini kullanmıştır.

(A) A.Ş.’nin 2025 hesap dönemine ilişkin ticari bilanço karı 3.000.000 TL, kanunen kabul edilmeyen gideri 500.000 TL’dir. Mükellef kurumun 2025 hesap dönemine ilişkin verdiği kurumlar vergisi beyannamesinde yatırım teşvik belgesi dolayısıyla indirimli kurumlar vergisine tabi matrahı 750.000 TL, indirimli vergi oranı ise %5’tir. Kurum ayrıca, 2.700.000 TL nakdi sermaye faiz indirimini matrahından indirim konusu yapmıştır.

Mükellef kurumun 2025 hesap dönemine ilişkin verdiği kurumlar vergisi beyannamesinde;

- teşvik belgesine göre alınmayan vergi $(750.000 \times \%20)$ 150.000 TL
- indirimli orana tabi matrah üzerinden hesaplanan vergi $(750.000 \times \%5)$ 37.500 TL
- genel orana tabi matrah $(800.000 - 750.000)$ 50.000 TL
- genel orana tabi matrah üzerinden hesaplanan vergi $(50.000 \times \%25)$ 12.500 TL
- hesaplanan kurumlar vergisi $(37.500 + 12.500)$ 50.000 TL
- (indirim öncesi) asgari vergi $[(3.000.000 + 500.000) \times \%10]$ 350.000 TL

olarak tespit edilmiştir.

Asgari vergiden, 2/8/2024 tarihinden önceki belgede kayıtlı yatırıma göre hesaplanan yatırıma katkı tutarı öncelikle indirilebilecek veya oranlama yapılmak suretiyle tespit edilen tutar indirimine konu edilebilecektir.

- **1. yöntem:** 150.000 TL'nin tamamının, 2/8/2024 öncesi belgede kayıtlı yatırıma göre hesaplanan yatırıma katkı tutarı olan 3.000.000 TL'den düşülmesi mümkündür. Böylece, kalan $[3.000.000 - (500.000 + 150.000)]$ 2.350.000 TL yatırıma katkı tutarı, ileriki dönem kurumlar vergisi beyannamelerinde asgari vergiden düşülmeye devam edilecek ve 3.000.000 TL'lik yatırıma katkı tutarı kullanıldıktan sonra asgari vergiden yatırıma katkı tutarı düşülemeyecektir. Buna göre şirketin 2025 dönemi asgari vergisi $(350.000 - 150.000)$ 200.000 TL olarak belirlenecektir.

- **2. yöntem:** 150.000 TL'nin, 2/8/2024 öncesi ve sonrası belgelerde kayıtlı yatırım tutarına göre belirlenen yatırıma katkı tutarlarına oranlanarak dikkate alınması da mümkündür.

Böylece, 2/8/2024 öncesi belgeye göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına isabet eden $[150.000 \times (3.000.000 / 4.500.000)]$ 100.000 TL, 2/8/2024 sonrası belgeye göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına isabet eden $[150.000 \times (1.500.000 / 4.500.000)]$ 50.000 TL olacaktır. Buna göre şirketin hesaplanan asgari vergisi $(350.000 - 100.000)$ 250.000 TL olarak belirlenecektir. Öte yandan, kalan $[3.000.000 - (500.000 + 100.000)]$ 2.400.000 TL yatırıma katkı tutarı, ileriki dönem kurumlar vergisi beyannamelerinde asgari vergiden düşülmeye devam edilecektir. Revize sonrası belgeye göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına isabet eden 50.000 TL'nin asgari vergiden indirilemeyeceği tabiidir.

Mükellefin 2025 hesap dönemi kurumlar vergisi beyannamesinde kullandığı yatırıma katkı tutarı her halükarda 150.000 TL olacaktır.”

MADDE 5- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

7579 Sayılı Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Mevzuatın Adı: 7579 Sayılı Tapu Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 22 Mayıs 2026 Ta...

7579 Sayılı Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Tarih: 22 Mayıs 2026

Mevzuatın Adı: 7579 Sayılı Tapu Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

22 Mayıs 2026 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 33261

Kanun No: 7579

Kabul Tarihi: 7/5/2026

MADDE 1- 22/12/1934 tarihli ve [2644 sayılı Tapu Kanununa](#) aşığıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Sermaye Piyasası Kurulu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yetkilendirilen değerleme kuruluşlarınca, konut finansmanı ve sermaye piyasası mevzuatı gereğince düzenlenen değerleme raporunun, düzenlettiren kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ve diğer finans kuruluşları tarafından raporun düzenlendiği tarihte Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne elektronik ortamda ve bedelsiz olarak gönderilmesi zorunludur. Verilerin elektronik ortamda gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.”

MADDE 2- 1/7/1964 tarihli ve [488 sayılı Damga Vergisi Kanununa](#) aşığıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2027

tarihine kadar (bu tarih dâhil), daha önce ihale ilanı verilmiş olmakla birlikte son teklif verme tarihi geçmemiş olanlar dâhil olmak üzere sosyal konut ve konut ile birlikte ihaleye çıkılan yapım işlerine ilişkin ihalelerde, alınan ihale kararları ve Başkanlık ile işi yüklenenler arasında düzenlenen sözleşmeler damga vergisinden istisnadır. Bu süreyi üç yıla kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 3- 23/6/1965 tarihli ve [634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun](#) 35 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “avans olarak münasip miktarda paranın toplanması ve bu avansın harcanıp bitmesi halinde, geri kalan işler için tekrar avans toplanması” ibaresi “işletme projesi onaylanıncaya kadar avansın toplanması” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 634 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasının birinci cümlesine “bildirilir” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve en geç üç ay içinde aynen veya değiştirilerek kabulüne yönelik genel kurulda karar alınır” ibaresi eklenmiş, ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İşletme projesi kat malikleri genel kurulunda onaylanır. Kat malikleri kurulunca kabul edilmiş işletme projesi yoksa, en geç üç ay içinde kat malikleri kurulunda onaylanıncaya kadar yönetici, gecikmeksizin geçici bir işletme projesi yapar.”

“c) Her kat malikinin 20 nci maddedeki esaslara göre vermesi gereken avans tutarı;”

“Mevcut işletme projesi varsa, geçici işletme projesi için öngörülen bedel, yürürlüğü devam eden işletme projesi bedelinin takvim yılı başından geçerli olmak üzere, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve [213 sayılı](#)

[Vergi Usul Kanununun](#) mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranından fazla olmamak kaydıyla belirlenir ve yukarıda belirlenen usulde kat malikleri kuruluna sunulur.”

MADDE 5- 634 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “beşte dördünün” ibareleri “üçte ikisinin” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yönetim planlarının bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 6- 24/4/1969 tarihli ve [1163 sayılı Kooperatifler Kanununa](#) aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- İnşaatı tamamlayarak etaplar halinde yeniden inşaata başlayan yapı kooperatifleri, yaptıkları ve yapmayı planladıkları tüm inşaatlar tamamlanmadan iş yeri ve konutları ortaklarına tahsis etmiş olsalar dahi tahsis edilen gayrimenkullerin tapusunun devrini yapamaz.”

MADDE 7- 9/8/1983 tarihli ve [2872 sayılı Çevre Kanununun](#) 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Çevre yönetimi hizmeti” tanımına “çevre yönetim birimleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “çevre danışmanlık firmaları veya yetkilendirilmiş kişiler” ibaresi eklenmiş, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen “Çevre danışmanlık firması” tanımı aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve bu tanımdan sonra gelmek üzere aşağıdaki “Yetkilendirilmiş kişi” tanımı eklenmiştir.

“Çevre danışmanlık firması: Çevre yönetimi hizmeti kapsamında usul ve esasları ilgili yönetmelikle belirlenen başvuruları yapan, her türlü rapor ve teknik belgeyi hazırlamaya yetkili ve bunlardan sorumlu olan, aylık faaliyet raporunda aykırılıkları tespit ederek Bakanlığa bildirmekle yükümlü olan, hizmet verdiği tesis ve işletme çalışanlarına ve

sorumlularına çevresel konularda eğitim veren, nitelik ve nicelikleri ilgili yönetmelikle belirlenen mühendislik ve fen fakültesi mezunlarından çevre yönetimi hizmeti yeterlik belgesine sahip olan kişileri bünyesinde çalıştıran, ortaklık payı bakımından ortaklarının yüzde ellisinden fazlası çevre yönetim hizmeti yeterlik belgesine sahip ve Bakanlık tarafından yetkilendirilen tüzel kişiliği,”

“Yetkilendirilmiş kişi: Çevre yönetimi hizmeti vermek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen, üniversitelerin mühendislik veya fen fakültelerinin ilgili yönetmelikte belirlenen bölümlerinden mezun olan kişileri,”

MADDE 8- 2872 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendine “kurmayanlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da çevre danışmanlık firmalarından hizmet almayanlara” ibaresi, “çevre mühendisi” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişiyi” ibaresi ve bende aşağıdaki paragraflar eklenmiştir.

“Ek 2 nci maddenin birinci fıkrasındaki bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen ve/veya tespit edilen aykırılıkları aylık faaliyet raporunda belirtmeyen çevre danışmanlık firmalarına 75.000 Türk lirası idari para cezası verilir.

Ayrıca çevre yönetimi hizmeti verenlere, esasları ilgili yönetmelikte belirlenen yükümlülükleri yerine getirmediği takdirde ceza puanı uygulanır, uygulanan ceza puanının dört yıl içerisinde 100 puana ulaşması durumunda yeterlik belgesi yüzseksen gün süre ile askıya alınır. Uygulanan ceza puanının dört yıl içinde 200 puana ulaşması durumunda yeterlik belgesi iki yıl süreyle iptal edilir.”

MADDE 9- 2872 sayılı Kanununun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olacak veya çevreye zarar verecek kurum, kuruluş ve işletmeler çevre yönetimi hizmeti almakla, çevre danışmanlık firmaları ise çevre yönetimi hizmeti verdikleri kurum, kuruluş ve işletmelerin çevre mevzuatına aykırı fiillerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Çevre danışmanlık firmasının asgari hizmet bedel tarifesi ile bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

“Bu fıkranın yürürlük tarihinden önce kurulmuş olan çevre danışmanlık firmalarının kuruluş şartlarına ilişkin müstesna hakları saklıdır.”

MADDE 10- 2/3/1984 tarihli ve [2985 sayılı Toplu Konut Kanununun](#) 6 ncı maddesinin başlığına “kanunlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve sözleşme uygulamaları” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“İkinci fıkra kapsamındaki sözleşmeler ile taşınmaz satışlarına yönelik sözleşme ilişkisi kurulmadan önce alıcılar tarafından imzalanması gereken başvuru evrakları, müzakere tutanakları ve buna benzer diğer evraklar; yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve karşı taraf kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla düzenlenebilir.

Yükümlülüklerini yerine getirmeyen hak sahibinin vefatı neticesinde yasal mirasçılarının mirasçılık sıfatlarını gösteren bir belgeyi sunmaması halinde Başkanlık, adli makamlardan herhangi bir yetki almaksızın mirasçılık belgesi düzenlenmesi için mahkeme veya noterliğe başvurabilir.

Başkanlık, görevleri ile ilgili dava ve icra işlemlerinde teminat yatırmaktan muaftır.”

MADDE 11- 2985 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 17- Yeni yerleşim alanı olarak belirlenen sosyal konut alanı içerisinde bulunan yerlerde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlardan uygulamaya dâhil edilecek olanlar ile özel mülkiyete tabi diğer bütün taşınmazlar için evre, şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ilgisine göre devir veya acele kamulaştırma kararı alınabilir. Kamulaştırma işlemleri [2942 sayılı Kanun](#) hükümleri çerçevesinde evre, şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülür.”

MADDE 12- 3/5/1985 tarihli ve [3194 sayılı İmar Kanununun](#) 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“şantiye şefi, şantiyede yürütölen günlük işlerin ve çalışan yetki belgeli ustaların kaydını Bakanlıkça belirlenecek usule uygun tutmak zorundadır.”

“Kullanıma yönelik belgeye sahip yapılarda, yapı sahibinin süresi içinde başvurusu üzerine yangın güvenliğine yönelik periyodik kontroller yapılır. Bu kontroller, belediyelerin ilgili itfaiye teşkilatı veya itfaiyenin gerekli gördüğü durumlarda binalarda yangından korunma önlemleri ve yangın söndürme sistemleri hakkında Bakanlıkça veya Bakanlığın yetkilendirdiği kurum ve kuruluşlarca verilen eğitim ve sınavda başarılı olup yetkilendirilen yangın güvenlik uzmanları tarafından yangın güvenlik raporu düzenlenmek suretiyle gerçekleştirilir. Bu fıkra kapsamında gerekli kontrollerin yapılması ve raporların hazırlanması amacıyla belediyeler gerekli tedbirleri alır.

Yapı denetim kuruluşlarında görev alan denetçilerin hangi yapılarda hangi tarih aralığında görev aldıkları, Bakanlıkça kurulacak elektronik sistem üzerinden takip edilir. Yapı ruhsatında bu kişilerin isim ve imzaları yer almaz.”

MADDE 13- 3194 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yangın güvenliğine yönelik periyodik kontrollerde tespit edilen eksiklikler altı aydan fazla olmamak üzere ilgili idaresince verilen süre içinde giderilerek geçerli yangın güvenlik raporu alınır. Esaslı tadilat gerektiren eksiklikler, ilgili idaresinden alınacak ruhsat veya izin ile yapılır. İlgili idaresince verilecek süre ruhsat veya izin tarihinden itibaren başlar.”

MADDE 14- 3194 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “ve şantiye şefine,” ibaresi “, şantiye şefine, enerji kimlik belgesi uzmanına ve yangın güvenlik uzmanına,” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına “bir afet” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya yangın” ibaresi, “idarece tanınan süre içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “eksiklikleri gidermeyen,” ibaresi, altıncı fıkrasına “yapının inşa edilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya yangın güvenliği açısından kullanım” ibaresi eklenmiş, onuncu fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ve diğer sorumluluklarını yerine getirmemesi hallerinde” ibaresi “halinde” şeklinde değiştirilmiş, cümleye “Bakanlıkça” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş idare tarafından” ibaresi, dördüncü cümlesinde yer alan “Yetki belgeli yapı müteahhidi olmaksızın” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da sahte veya gerçeğe aykırı belge kullanılarak temin edilen müteahhitlik sınıflandırma belgesi ile” ibaresi, “yapı mühürlenir” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve beş yıl süre ile belge numarası iptal edilir” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlıkça yapı sınıflarına yeni grup eklenmesi halinde, eklenen grup için ilgili sınıftaki mevcut en üst grup esas

alınarak işlem tesis edilir.”

“Ruhsata tabi olup ruhsat alınmaksızın veya 27 nci madde kapsamında izin alınmaksızın yapılacak yapılarda kullanılmak amacıyla hazır betonu piyasaya arz eden ya da piyasada bulunduran kişiler ilgili idare tarafından beşyüzbin Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 15- 3194 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“k) Yangın güvenliğine yönelik periyodik kontroller, kontrole tabi yapılar ve kontrollerin süresi, alınacak ücretler, yangın güvenlik uzmanlarının nitelikleri, görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar,

1) Özellik arz eden yapıların tasarımı ile yapılarda sürdürülebilirliğin sağlanması, enerji verimliliği, yangından ve gürültüden korunma gibi özel çalışma konularına ilişkin mimarlık ve mühendislik hizmetlerini yürütecek uzmanların nitelikleri ve belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar,”

MADDE 16- 21/6/1987 tarihli ve [3402 sayılı Kadastro Kanununun](#) 41 inci maddesinin başlığı “Hatalar ve düzeltme işlemleri:” şeklinde, birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kadastro sırasında veya sonrasında yapılan işlemlerle geometrik durumları kesinleşmiş olan taşınmazlarda ölçü, sınırlandırma, tersimat ve hesaplamalardan doğan düzeltme, taşınmaz malikleri ile diğer hak sahiplerine tebliğ olunur. Tebliğ tarihinden başlayan otuz gün içinde düzeltmenin kaldırılması yolunda sulh hukuk mahkemesinde dava açılmadığı takdirde, yapılan düzeltme kesinleşir. Tapu planının oluşturulduğu tarihte elde edilen ölçü ve hesaplamalar sonucunda bulunan koordinat, yüzölçümü gibi değerlerin, güncel teknolojiler kullanılarak yeniden hesaplanan değerleri

arasındaki miktar, fark olarak tanımlanır.”

“Tapu planının üretim yöntemi ve ölçeğine göre hesaplanan taşınmazın zemindeki sınırları ile ölçü ve yüzölçümü değerleri arasındaki ölçü ve hesaplama tekniğine göre bilimsel olarak kabul edilebilir fark, yanılma sınırı (tecviz) olarak tanımlanır.

Fark, yanılma sınırı içinde veya dışında olabilir.

Hata, farkın yanılma sınırını aştığı durumlardır.”

“Kadastro sırasında veya sonrasında yapılan işlemlerle geometrik durumları kesinleşmiş olan taşınmazlarda ölçü, sınırlandırma, tersimat ve hesaplamalardan doğan yanılma sınırı dışındaki farklar ilgilinin müracaatı veya kadastro müdürlüğünce re’sen düzeltilir. Yanılma sınırının içindeki farklar aynı usulle düzeltilebilir. Yapılacak düzeltme işlemlerinde farkın tamamı düzeltmeye konu edilir.”

MADDE 17- 24/11/1994 tarihli ve [4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun](#) 26 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mahalli idareler, bağlı kuruluşları, mahalli idare birlikleri ve bunlar tarafından kurulan şirketler ile bunların doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketlerin yeni şirket kurması, kooperatif kurması, yarısından fazla hissesine sahip olduğu kooperatiflerin yeni şirket veya kooperatif kurması, mevcut veya kurulacak şirketlere veya kooperatiflere sermaye katılımında bulunulması, bedelsiz devir yoluyla olanlar da dâhil olmak üzere her türlü hisse edinimi, şirket veya kooperatife ortak olunması Cumhurbaşkanının iznine tabidir.”

MADDE 18- 29/6/2001 tarihli ve [4706 sayılı Hazineye Ait](#)

Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Bakanlığın bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların, bunların arasında gerçekleştirilecek devir işlemlerinde, taşınmazlar mülkiyet sahibi idarenin yazısına istinaden resen tescil edilir.”

MADDE 19- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması ve kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinin münhasıran yatırım ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla,

a) Özel kanunları gereği tahsis amacı değiştirilerek Hazine adına tescili gereken yerleri tespit, tahdit ve tahsise yetkili bakanlığın uygun görüşüne istinaden mevzuatı çerçevesinde Hazine adına tescil ettirmeye; muvafakatlerine istinaden 28/12/1960 tarihli ve 189 sayılı Milli Savunma Bakanlığı İskan İhtiyaçları İçin Sarfiyat İcrası ve Bu Bakanlıkça Kullanılan Gayrimenkullerden Lüzumu Kalmıyanların Satılmasına Selahiyet Verilmesi Hakkında Kanun kapsamındakiler de dâhil olmak üzere kamu idarelerine tahsisli Hazine taşınmazlarının tahsislerini kaldırmaya, bu taşınmazları bu fıkranın (b) bendinde sayılanlara bedelsiz devretmeye, yapılacak imar planlarına göre kamu hizmetlerine ayrılan yerler ile Bakanlıkça ihtiyaç duyulan yerleri bedelsiz olarak Hazine adına tescile,

b) Bu fıkra kapsamındaki taşınmazların, Bakanlık veya Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerince kendi mevzuatları çerçevesinde değerlendirilmesine ve bu değerlendirmenin hangi idare tarafından yapılacağına,

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca karar verilir.

Birinci fıkra kapsamındaki taşınmazların;

a) Değerlendirme işleminin Bakanlık tarafından yapılması halinde; taşınmazların değerlendirilmesinden yapılan masraflar düşüldükten sonra elde edilen gelirlerin tamamı genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir olarak kaydedilir, kaydedilen bu tutar karşılığında Bakanlık bütçesine ödenek eklemeye ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Bu gelirlerin yüzde 40'ı Bakanlık tarafından birinci fıkra kapsamında izin veya muvafakat sahibi kamu idarelerine veya ilgili bakanlığın talebi üzerine izin veya muvafakat sahibi bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlarına aktarılır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine yapılacak kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Aktarılan bu ödeneklerden yılı içinde harcanmayan tutarları ertesi yıl bütçelerine aynı amaçla kullanılmak üzere devren ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Yatırım niteliğindeki ödenekler yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. Genel bütçe kapsamındaki idareler dışındaki kamu idarelerine yapılacak kaynak transferleri ise bütçe gideri kaydedilmek suretiyle gerçekleştirilir. Merkezi yönetim kapsamındaki diğer idareler tarafından tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvele gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek kaydedilir.

Bu gelirlerin yüzde 60'a kadar kısmı ise Bakanlık bütçesine gider kaydedilmek üzere yerleşim yerlerinin ve toplumun afetlere karşı dirençliliğinin artırılması, afet risklerinin azaltılarak sosyal ve ekonomik etkilerinin en aza indirilmesi ve afet yönetiminin tüm süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla [6306 sayılı Kanun](#) kapsamında afet riski

altındaki alanların dönüşümü, 2/3/1984 tarihli ve [2985 sayılı Toplu Konut Kanunu](#) kapsamında sosyal konut üretimi ve 5/4/2023 tarihli ve [7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun](#) kapsamındaki uygulamalar için Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerine aktarılır.

b) Değerlendirme işleminin Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri tarafından yapılması halinde; tutarlar ilgili kurum tarafından tahsil edilir, yapılan masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde 60'ı ilgili kurum tarafından gelir kaydedilir. Bu tutar yerleşim yerlerinin ve toplumun afetlere karşı dirençliliğinin artırılması, afet risklerinin azaltılarak sosyal ve ekonomik etkilerinin en aza indirilmesi ve afet yönetiminin tüm süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla 6306 sayılı Kanun kapsamında afet riski altındaki alanların dönüşümü, 2985 sayılı Kanun kapsamında sosyal konut üretimi ve 7452 sayılı Kanun kapsamındaki uygulamalar için kullanılır veya bu tutar aynı amaçlarla kullanılmak üzere kısmen veya tamamen Bakanlığın diğer bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerine aktarılabilir. Geri kalan yüzde 40 ise genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir olarak kaydedilmek üzere Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına gönderilir. Söz konusu gelirler karşılığı yapılacak işlemlerde bu fıkranın (a) bendinde düzenlenen hükümler uygulanır.

Bu madde kapsamında elde edilen gelirler hakkında 5 inci maddenin beşinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, uygulamayı yönlendirmeye ve izlemeye, uygulamada ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye Bakanlık yetkilidir.”

MADDE 20- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31- Akşehir Gölü’nün Konya ili Akşehir ve Tuzlukçu ilçelerinde yer alan kıyı kesimine ait 4/4/1990 tarihli ve [3621 sayılı Kıyı Kanununun](#) 9 uncu maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanarak 27/4/2023 tarihinde tespit edilen kıyı kenar çizgisine göre kıyıda kalmayan ancak 4/1/2019 tarihinde tespit edilen kıyı kenar çizgisine göre kıyıda kalmış olan yerlerde; bu Kanunun geçici 27 nci maddesi hükümleri, 4/1/2019 tarihi yerine 27/4/2023 tarihi, iki yıl olarak belirlenen başvuru süreleri ise bu maddenin yürürlük tarihi dikkate alınmak suretiyle uygulanır.”

MADDE 21- 29/6/2001 tarihli ve [4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun](#) 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (m) bendinde yer alan “İnşaat” ibaresinden sonra gelmek üzere “, zemin” ibaresi ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“ö) Beton üreticisi: Betonun bileşenlerini karıştırarak beton haline getiren ve sevkiyatını sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,

p) Zemin ve temel etüt kuruluşu: Bakanlıktan aldığı izin belgesiyle zemin ve temel etüdü faaliyetini icra eden ve Bakanlıkça denetlenen, ortaklardan en az birinin jeoloji, jeofizik veya inşaat mühendisi olduğu tüzel kişiyi,”

MADDE 22- 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarına “yapı denetim veya” ibarelerinden sonra gelmek üzere “zemin ve temel etüt veya” ibareleri eklenmiş, onuncu fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan “laboratuvara teslimi” ibaresi “teslim alınması” şeklinde, bendin (9) numaralı alt bendi ile onbirinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, onikinci ve onüçüncü fıkralarına “yapı denetim veya” ibarelerinden sonra gelmek üzere “zemin ve temel etüt veya” ibareleri eklenmiş, onaltıncı fıkrasında yer alan “veya” ibaresi “,” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya “denetçi mimar ve denetçi mühendislerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya zemin ve temel etüt kuruluşlarının”

ibaresi eklenmiş, yirmibirinci fıkrasına “Yapı denetim kuruluşlarından” ibaresinden sonra gelmek üzere “, zemin ve temel etüt kuruluşlarından” ibaresi, “Yapı denetim izin belgelerinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve zemin ve temel etüt kuruluşlarının izin belgelerinin” ibaresi eklenmiş, yirmiüçüncü fıkrasına “onbeşinci fıkra” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yirmisekizinci fıkra” ibaresi eklenmiş, yirmisekizinci fıkrasına “yapı denetim kuruluşları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, beton üreticileri, zemin ve temel etüt kuruluşları” ibaresi eklenmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“9) Akdedilen sözleşme hükmü doğrultusunda numune alımına gitmediği veya sözleşmeye aykırı hareket ettiğinin tespiti,”

“Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkra hükümleri, laboratuvar kuruluşu ve zemin ve temel etüt kuruluşu hakkında, üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri beton üreticisi hakkında uygulanan idari müeyyideler için de geçerlidir.”

“Laboratuvar kuruluşunda görevli iken çalıştığı laboratuvardaki idari görev dışında başka işte çalışan laboratuvar denetçilerine ve teknik elemanlarına İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne 50.000 Türk lirası idari para cezası verilir.

Beton üreticisine, yapının denetimi için alınan sertleşmiş beton (karot) deney sonuçlarının ilgili standardı sağlamadığının tespiti hallerinde İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne 500.000 Türk lirası idari para cezası verilir.

Beton üreticisine, Bakanlıkça yönetilen izleme sistemi kapsamında dökülen betonlarda, mikser etiketi ve/veya karekodlu irsaliyenin bulunmaması ve/veya mikser etiketi ile karekodlu irsaliyenin uyuşmaması hallerinde İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim

Değişikliği İl Müdürlüğünce 250.000 Türk lirası idari para cezası verilir.”

MADDE 23- 4708 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “hizmet bedelinin belirlenmesi ve ödenmesi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “laboratuvar hizmet sözleşmelerinin usul ve esasları,” ibaresi ve “laboratuvarca verilen hizmetlerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “asgari ve” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 24- 4708 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Zemin ve temel etüt kuruluşları ve hizmeti

EK MADDE 2- Bu Kanun kapsamında yapılacak yapıların zemin ve temel etütleri Bakanlıkça izin belgesi verilen zemin ve temel etüt kuruluşları tarafından yapılır.

Zemin ve temel etüt hizmet sözleşmeleri, zemin ve temel etüt kuruluşları ile proje müellifleri veya yapı sahipleri arasında imzalanır. Bu sözleşmenin usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir.

Zemin ve temel etüt hizmet bedeli, zemin ve temel etüt kuruluşlarının hizmet bedellerinin ödenmesinde kullanılmak üzere hizmet alan proje müellifi veya yapı sahibince il muhasebe birimlerinde açılacak emanet nitelikli hesaba yatırılır. Yatırılan tutarın %2’si ruhsatı veren idarenin, %2’si Bakanlık bünyesinde bulunan döner sermaye işletmesinin, %10’unu geçmeyecek şekilde Bakanlıkça belirlenen oranı ise zemin ve temel etüt altyapısı ve sistemleri hakkında hizmet sağlamak üzere Bakanlıkça belirlenen kurum veya kuruluşun hesabına aktarılır. Bakanlık bu oranları iki katına kadar artırmaya ve yarısına kadar indirmeye yetkilidir.

Zemin ve temel etüt kuruluşlarının sınıflandırılması, bir ilde faaliyet gösterebilecek olan kuruluş sayısının belirlenmesi ile kuruluş safhasında sahip olunması gereken asgarî nitelikler, izin belgesinin geçici olarak geri alınmasına

ilişkin şartlar, görevleri ile çalışma usul ve esasları, zemin ve temel etüt kuruluşlarında görev alacak personelde aranacak nitelik, tecrübe ve bunların istihdam şartları ile görev ve sorumlulukları, hizmet bedelinin belirlenmesi ve ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmeliklerle düzenlenir.

Zemin ve temel etüt kuruluşuna;

a) Zemin ve temel etüdüne esas arazi veya sondaj çalışmaları, numune alınması, saklanması, taşınması, laboratuvara teslimi, raporlanması, izlenmesi ve denetlenmesi süreçlerinde ilgili standartlara ve mevzuata uymadığının tespiti,

b) Laboratuvar deneylerini Bakanlıktan izin belgeli laboratuvarlara yaptırmadığının tespiti,

hallerinde İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce 200.000 Türk lirası idari para cezası verilir.

Zemin ve temel etüt kuruluşunun, gerçeğe aykırı zemin ve temel etüt raporu vermesi halinde veya zemin ve temel etüt raporunun yapının statik hesaplarının hatalı yapılmasına sebebiyet vermesi halinde, izin belgesi Merkez Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça iptal edilerek faaliyetine son verilir ve teminatı irat kaydolunur.

Faaliyete son verme cezası alan zemin ve temel etüt kuruluşunun ortakları üç yıl süreyle herhangi bir zemin ve temel etüt, yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir zemin ve temel etüt veya yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.

Zemin ve temel etüt kuruluşunun bu maddenin altıncı fıkrası kapsamında izin belgesinin iptaline sebebiyet veren veya zemin ve temel etüt kuruluşuna son beş takvim yılı içerisinde üç ayrı değerlendirme raporu kapsamında üç adet idari para cezası uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan teknik

personel üç yıl süre ile herhangi bir zemin ve temel etüt, yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir zemin ve temel etüt veya yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.

Zemin ve temel etüt kuruluşlarının yöneticileri, ortakları ve teknik personeli bu Kanunun uygulanmasından dolayı ortaya çıkan yapı hasarından sorumludur.

Bu maddenin uygulanmasına Bakanlıkça belirlenecek pilot ilde başlanır. Pilot uygulamanın genişletilmesi ve daraltılmasına Bakanlık yetkilidir.”

MADDE 25- 5/1/2002 tarihli ve [4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun](#) ek 2 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Anlaşmazlığın çözümü için verilen bu kararın ilgili idarece uygulanmasından kaynaklı davalar sözleşmenin tarafları arasında adli yargı mercilerinde görülür.

Yüksek Fen Kurulu Başkan ve üyeleri hakkında 19/10/2005 tarihli ve [5411 sayılı Bankacılık Kanununun](#) 104 üncü maddesi hükümleri kıyasen uygulanır.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 26- 24/12/2020 tarihli ve [7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun](#) geçici 1 inci maddesinde yer alan “5 yıl” ibaresi “10 yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 7261 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde yer alan “31/12/2025” ibaresi “31/12/2027” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 5/4/2023 tarihli ve [7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanunun](#) ek 1 inci

maddesinin altıncı fıkrasının altıncı cümlesinde yer alan “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı” ibaresi “Kentsel Dönüşüm Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiş ve bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, yedinci fıkrasının birinci cümlesine “Yapım işinin tamamlanmasından sonra,” ibaresinden sonra gelmek üzere “15/5/1959 tarihli ve [7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun](#) kapsamında anahtar teslimi yapılanlar hariç olmak üzere” ibaresi, ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesine “teslim edilmek üzere” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya hibe ve yapım kredisi destekleri ile” ibaresi, ikinci cümlesine “köy yerleşik alanı içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya dışında” ibaresi eklenmiş, beşinci cümlesinde yer alan “söz konusu alanlar” ibaresi “söz konusu alanlardaki taşınmazlardan; üzerine 7269 sayılı Kanun uyarınca hak sahiplerine teslim edilmek üzere konut, iş yeri, samanlık ve ahır gibi tesisler inşa edilen taşınmazlar” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya beşinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanun kapsamında verilen hibe ve krediler; alacağın devrine, temlikine ve takasa konu edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, hak sahibi ya da müteahhidin borçlarından dolayı hiçbir suretle haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz konulamaz ve iflas masasına dahil edilemez.”

“Bu bağımsız bölümler Hazine tarafından Kentsel Dönüşüm Başkanlığına bedelsiz devredilir. Başkanlık bu bağımsız bölümleri rayiç bedeli üzerinden 2886 sayılı Kanun hükümlerinden istisna tutarak Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına gelir kaydedilmek üzere satışa ya da 6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülen uygulamalarda değerlendirmeye yetkilidir.”

“Bu maddenin altıncı fıkrası uyarınca hibe ve kredi destekleri ile üzerinde konut, iş yeri ve ahırlı konut yapılan yüz ölçümü en fazla 1.000 metrekare olarak belirlenen taşınmazlar ise Hazine tarafından Kentsel Dönüşüm Başkanlığına bedelsiz devredilir. Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devrolunan taşınmazların rayiç bedelin yarısı üzerinden peşin ya da yüzde onu peşin ödenmek üzere beş yıla kadar taksitle faizsiz satışı Başkanlıkça gerçekleştirilebilir. Bu taşınmazların satış bedelinin tamamının ödenmesini müteakip hak sahiplerine faydalandırılan kredi miktarının iki katı kadar tutarda birinci derece birinci sıradan istifade hakkı ile Hazine lehine ipotek tesis edilerek tapu devredilebilir. Yapılan satış işlemleri doğrultusunda tahsil edilen tutarlar Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına gelir kaydedilir.”

“(10) 7269 sayılı Kanun kapsamında hak sahiplerine teslim edilmek üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından üretilen konut, iş yeri, samanlık ve ahır gibi tesislere ilişkin dokuzuncu fıkranın ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunmak kaydıyla; bu madde hükümleri yalnızca altıncı fıkra uyarınca hibe ve kredi desteği verilen yapılara yönelik uygulanır.”

MADDE 29– 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Türkiye'nin ev sahipliğinde ve başkanlığında gerçekleşecek Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin 31. Taraflar Konferansı (COP31) kapsamında;

a) İklim Değişikliği Başkanlığı veya bu Başkanlıkça konferansın organizasyonu için yetkilendirilen yüklenicilerin her türlü mal ve hizmet alımları, kiralama ve ihale işleri ile ilgili düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

b) İklim Değişikliği Başkanlığı veya bu Başkanlıkça konferansın organizasyonu için yetkilendirilen yükleniciler tarafından münhasıran konferansta kullanılmak üzere ithal

edilecek veya geçici ithal edilecek eşya, gümrük vergileri ile eşya ithalinde aranan her türlü vergi, resim, harç ve fondan müstesnadır. Bu bent kapsamında ithal edilecek veya geçici ithal edilecek eşyaya ilişkin belli kuruluşların vereceği gümrük idaresine ibrazı zorunlu olan lisans, izin veya uygunluk belgesi aranmaz. Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

c) İklim Değişikliği Başkanlığı veya bu Başkanlıkça konferansın organizasyonu için yetkilendirilen yükleniciler tarafından iş yeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan tüzel kişilerden münhasıran konferans kapsamında alınan hizmetlere ilişkin ödemelerden kurumlar vergisi kesintisi yapılmaz.”

MADDE 30- 27/6/1989 tarihli ve [375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye](#) aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 49- 16/11/2024 tarihi itibarıyla, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında idari görevde olanlardan daha önce milli emlak kontrolörü kadrosunda istihdam edilenler idari görevlerinin sona ermesini takip eden bir ay içinde talep etmeleri halinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında durumlarına uygun başmüfettiş veya müfettiş kadrolarına Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanınca atanırlar.

Bu madde kapsamında yapılacak atamalar için uygun boş kadro bulunmaması halinde, atama onayının alınmasıyla birlikte başka bir işleme gerek kalmaksızın, söz konusu kadro ihdas edilmiş ve kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır.”

Başvuru ve ödeme sürelerinin uzatımı

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 29/6/2001 tarihli ve [4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun](#) 4 üncü maddesi kapsamında Hazineye ait tarım arazilerinin ve geçici 22 nci

maddesi kapsamında Hazineye ait taşınmazların, 19/4/2012 tarihli ve [6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun](#) kapsamında 2/B alanlarında bulunan taşınmazlar ile Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin olarak;

- a) Süresi içinde başvuru yapmayanların başvuru süresi,
- b) Kendilerine yapılan tebligatta belirtilen bedeli süresi içinde ödemeyenlerin ödeme süresi,
- c) Taksitli satışlarda, sözleşmesinde belirtilen taksitlerden ikiden fazlasını vadesinde ödemeyenlerin ödeme süresi,

31/12/2026 tarihine kadar uzatılmıştır.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında kalan taşınmazların satış bedeli; bu taşınmazlar için ilgili kanunlarda belirtilen başvuru sürelerinin son gününü izleyen üç aylık sürenin bittiği günden, ödeme yapmak amacıyla başvurulana güne kadar geçecek süre için Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları toplamında artırılarak hesaplanır.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında kalanlar için satış bedeli; kendilerine yapılan tebligatta belirtilen ödeme süresinin son gününü izleyen günden, ödeme yapmak amacıyla başvurulana güne kadar geçecek süre için Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği TÜFE aylık değişim oranları toplamında artırılarak hesaplanır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralar uyarınca yapılacak hesaplamalarda ay kesirleri dikkate alınmaz ve yapılacak hesaplamalarda her yıl için aylık değişim oranları toplamının yıllık kanuni faiz oranının iki katını geçmesi halinde geçen kısım hesaba katılmaz.

(5) [6292 sayılı Kanunun](#) 7 nci maddesi kapsamında süresi içinde iade başvurusunda bulunmayanlar ile geçici 8 inci maddesi kapsamında olanların başvuru süresi 31/12/2026 tarihine kadar uzatılmıştır.

(6) 3/5/1985 tarihli ve [3194 sayılı İmar Kanununun](#) geçici 16 ncı maddesi kapsamında yapı kayıt belgesi alınan yapıların bulunduğu Hazineye ait taşınmazların yapı kayıt belgesi sahiplerine satışında, süresi içinde satın alma başvurusu yapmayanların başvuru süresi ile taksitli satışlarda sözleşmesinde belirtilen taksitlerden ikiden fazlasını vadesinde ödemeyenlerin ödeme süresi 31/12/2026 tarihine kadar uzatılmıştır.

(7) 5/6/1986 tarihli ve [3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun](#) ek 1 inci maddesi kapsamında Hazine taşınmazlarının satışında, süresi içinde satın alma başvurusu yapmayanların başvuru süresi ile devir bedeli veya bakiyesini süresi içinde ödemeyenlerin ödeme süresi 31/12/2026 tarihine kadar uzatılmıştır.

(8) 4706 sayılı Kanunun geçici 18 inci maddesi kapsamında Hazine taşınmazlarının satışında, süresi içinde satın alma başvurusu yapmayanların başvuru süresi ile taksitli satışlarda sözleşmesinde belirtilen taksitlerden ikiden fazlasını vadesinde ödemeyenlerin ödeme süresi 31/12/2026 tarihine kadar uzatılmıştır.

MADDE 31- (1) Bu Kanunun;

a) 24 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü 31/12/2026 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 32- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür. 21/5/2026

AYM'den Depremde Zayi Olan Defter Ve Belgeler İçin İdari Kurul Belgesi Kararı

Mevzuatın Adı: Anayasa Mahkemesinin 26/2/2026 Tarihli ve E: 2025/264, K: 2026/54 Sayılı Kararı Anayasa Mahkemesi Başkanlığından: Esas Sayısı : 2025/26...

AYM'den Depremde Zayi Olan Defter Ve Belgeler İçin İdari Kurul Belgesi Kararı

Tarih: 21 Mayıs 2026

Mevzuatın Adı: Anayasa Mahkemesinin 26/2/2026 Tarihli ve E: 2025/264, K: 2026/54 Sayılı Kararı

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/264

Karar Sayısı : 2026/54

Karar Tarihi : 26/2/2026

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi

İTİRAZIN KONUSU: 9/3/2023 tarihli ve [7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#)'un 10. maddesinin (22) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinin Anayasa'nın 2., 9. ve

36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Defter ve belgelerin zayi olduğuna yönelik belge verilmesi talebinin kısmen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un 10. maddesinin itiraz konusu kuralın da yer aldığı (22) numaralı fıkrası şöyledir:

“(22) 13/1/2011 tarihli ve [6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa](#) ve [213 sayılı Kanuna](#) göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle zayi olan mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Mahkeme bu talebi ivedilikle görüşür ve gerekli gördüğu delillerin toplanmasını da emredebilir. **Ancak bu yerlerde bulunan mükellefin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir.** Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Defter veya belgelerinin iş yerinde veya [3568 sayılı Kanun](#) uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğu yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabilir. Şu kadar ki ilgili mahkeme veya kurullarca defter ve belgelerin zayi olmadığına karar verilmesi halinde mükellef, defter ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Bu fıkra kapsamında yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden [492 sayılı Kanun](#) hükümlerine göre noter harcı, 18/1/1972 tarihli ve [1512 sayılı Noterlik Kanununa](#) göre

her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmaz. 6102 sayılı Kanun ve 213 sayılı Kanun kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından bu madde hükümleri uygulanmaz. Mükelleflerin talebine istinaden bu defterlerin teslimine ilişkin usul ve esaslar, Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 25/12/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ahmet Hakan SOYTÜRK tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Anlam ve Kapsam

3. 13/1/2011 tarihli ve [6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu](#)'nun 64. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde her tacirin ticari defterleri tutmak, defterlerinde ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini,

her hesap dönemi içinde elde edilen neticeleri bu Kanun'a göre açıkça görülebilir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

4. Anılan maddenin (3) ve (4) numaralı fıkralarında ticari nitelikteki defterler sayılmış, (5) numaralı fıkrada bu Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin 4/1/1961 tarihli ve [213 sayılı Vergi Usul Kanunu](#)'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175. ve mükerrer 257. maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.
5. 6102 sayılı Kanun'un 82. maddesinde ise saklanması gereken ticari belgeler ve bunların saklanma süresine ilişkin hükümler yer almaktadır.
6. 213 sayılı Kanun'un "*Mükellefin Ödevleri*" başlıklı İkinci Kitabı'nın "*Defter Tutma*" başlıklı İkinci Kısımında defter tutma yükümlülüğü olan mükellefler ile bunların istisnaları, defter tutma esas ve usulleri; "*Vesikalar*" başlıklı Üçüncü Kısımında ise bu Kanun'a göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan ilişki ve işlemlere dair belgelerin düzenlenmesi, kullanılması ve kayıt altına alınmasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un 253 ila mükerrer 257. maddelerinde de defter ve belgelerin saklanması ve ibrazına yönelik düzenlemelere yer verilmiştir.
7. 12/1/2011 tarihli ve [6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu](#)'nun 382. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendinin (1) numaralı alt bendinde ticari defterlerin zıyaı hâlinde belge verilmesi çekişmesiz yargı işlerinden sayılmıştır.
8. 6102 sayılı Kanun'un 82. maddesinin (7) numaralı fıkrasında da bir tacirin saklamakla yükümlü olduğu defter ve belgelerin yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle ve kanuni saklama süresi içinde zıyaa uğraması hâlinde açılacak hasımsız bir davayla söz konusu defter ve belgelerin zıyaına dair bir belge verilmesini yetkili

mahkemeden isteyebileceği hüküm altına alınmıştır.

9. 7440 sayılı Kanun'un 10. maddesinin itiraz konusu kuralın da yer aldığı (22) numaralı fıkrasında 6102 sayılı Kanun'a ve 213 sayılı Kanun'a göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde olduğu belgeleri 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle zayi olan mükelleflere ilişkin olarak düzenleme yapılmıştır.
10. Anılan fıkranın birinci cümlesinde söz konusu mükelleflerin durumu öğrendiği tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar anılan defter ve belgelerin zayi olduğuna ilişkin olarak yetkili mahkemeden belge verilmesini isteyebilecekleri belirtilmiş, itiraz konusu üçüncü cümlesinde ise bu yerlerde bulunan mükelleflerin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belgenin de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmünde olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla ticari defter ve belgelerin zıyaına ilişkin belge düzenleme yetkisi mahkemelerin yanı sıra idari kurullara da tanınmıştır. Fıkra kapsamında yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümlerine göre noter harcı ve 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmayacaktır.
11. Defter veya belgelerinin işyerinde veya 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belgeyle yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabilecektir ancak ilgili mahkeme veya kurullarca defter ve belgelerin zayi olmadığına karar verilmesi hâlinde mükellef, defter ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır.

B. İtirazın Gerekçesi

12. Başvuru kararında özetle; hukuk devletinde bireylerin hak ve yükümlülüklerine ilişkin kararların ancak bağımsız mahkemelerce verilebileceği, buna karşılık itiraz konusu kuralla mahkemelerin görev alanına giren defter ve belgelerin zayi olduğuna dair belge verme yetkisinin mahkemelerin yanı sıra idari bir merciye de tanındığı, bu durumun kuvvetler ayrılığı ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı, idari bir merci tarafından verilen zayi belgesine karşı yargı yolu açık olmakla birlikte bu yargısal korumanın idari mercinin işleminden sonra devreye girdiği, dolayısıyla bireyin mahkeme önünde doğrudan dinlenilme hakkından, bu bağlamda mahkemeye erişim hakkından mahrum bırakıldığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 9. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

13. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.
14. Kuvvetler ayrılığı ilkesi de genellikle hukuk devleti ilkesi ile ilişkilendirilmiştir. Nitekim Anayasa'nın yasama, yürütme ve yargı yetkilerini düzenleyen 7 ila 9. maddelerinde temel bir anayasal tercih olarak kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsendiği açıkça ortaya konulmuştur. Anayasa'nın Başlangıç kısmının dördüncü paragrafında ise *"Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu"* belirtilerek bu ilkenin mahiyeti açıklanmıştır (AYM,

E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, § 158; E.2018/113, K.2020/48, 24/9/2020, § 17).

15. Anayasa'nın 9. maddesinde "*Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.*" hükmüne yer verilmiştir. Bu itibarla yargı yetkisinin mahkemeler dışında başka bir organca kullanılması ve mahkemelerin bu yetkiyi diğer organlarla paylaşması mümkün değildir (AYM, E.1992/27, K.1992/31, 5/5/1992).
16. Anayasa'da yargı yetkisinin bağımsız mahkemelerce kullanılacağı hüküm altına alınmakla beraber yargı fonksiyonunun ne olduğu tanımlanmamıştır. Doktrinde yargı fonksiyonu, genel olarak hukuki uyuşmazlıkların yargısal yöntemlerle çözüme kavuşturulması olarak nitelendirilmektedir (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, § 159). Bunun yanı sıra yargısal faaliyetin en önemli unsurlarından biri söz konusu hukuki uyuşmazlığın tüm yönleriyle esaslanarak çözümlenerek karara bağlanması ve bu kararın kesin hüküm niteliği taşımasıdır (AYM, E.2012/102, K.2012/207, 27/12/2012).
17. 6100 sayılı Kanun'un 382. maddesinin (1) numaralı fıkrasında çekişmesiz yargı; hukukun, mahkemelerce ilgililer arasında uyuşmazlık olmayan, ilgililerin ileri sürülebileceği herhangi bir hakkının bulunmadığı ve hâkimin resen harekete geçtiği hâllerden birine veya birkaçına göre bu yargıya giren işlere uygulanması olarak ifade edilmiştir. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında çekişmesiz yargı işi olarak kabul edilen hâller düzenlenmiştir. Bu kapsamda söz konusu fıkranın (e) bendinin (1) numaralı alt bendinde defter ve belgelerin zıyaına ilişkin belge düzenleme işi çekişmesiz yargı işlerinden biri olarak sayılmıştır.
18. Anılan Kanun'un 383. maddesinde de çekişmesiz yargı işlerinde görevli mahkemenin -aksine bir düzenleme bulunmadığı sürece- sulh hukuk mahkemesi olduğu hüküm altına alınmıştır. 6102 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerinin asliye ticaret mahkemelerinde

görülebileceği düzenlenmiştir.

19. Bu itibarla kanun koyucunun ilke olarak defter ve belgelerin zıyana ilişkin belge düzenleme işleminin yargı mercilerince yerine getirilmesini öngördüğü, itiraz konusu kuralla mahkemelerin yanı sıra idari kurullara da belirli bir dönemle sınırlı olmak üzere bu hususta yetki tanıdığı anlaşılmıştır. Bu bağlamda söz konusu işlemin bağımsız mahkemelerce yerine getirilmesi zorunluluğunun bulunup bulunmadığının, başka bir deyişle kuralın yargı yetkisinin idareye devri sonucunu doğurup doğurmadığının değerlendirilmesi gerekir.
20. Çekişmesiz yargı işlerinin hukuki niteliği konusunda görüş birliği olmamakla birlikte söz konusu işlerin yargısal ve idari yönlerinin bulunduğu ortadadır. Niteliği itibarıyla idari işlem olarak kabul edilebilecek bir faaliyet idari bir merci tarafından yerine getirilebileceği gibi bu işlemin çekişmesiz yargı kapsamında sayılması ve kamu yararı gözetilerek yargı mercilerine gördürülmesi kanun koyucunun takdirindedir (bazı farklarla birlikte AYM, E.1967/21, K.1968/36, 26/9/1968).
21. Nitekim Anayasa Mahkemesi 6100 sayılı Kanun'un 382. maddesinde çekişmesiz yargı işleri arasında sayılan *terk eden eşin ortak konuta davet edilmesi ile mirasçılık belgesi verilmesi* işlemlerinin mahkemelerin yanı sıra noterler tarafından da yapılmasına imkân tanıyan hükmün yargı yetkisinin devri niteliğinde olmadığı sonucuna ulaşmıştır (AYM, E.2011/64, K.2012/168, 1/11/2012).
22. İl veya ilçe idari kurullarınca düzenlenmesi öngörülen defter ve belgelerin zıyana ilişkin belge, söz konusu durumun üçüncü kişilere karşı veya resmî makamlar önünde ispatına imkân sağlamaktadır. Başka bir ifadeyle bu belgenin düzenlenmesi bir tespit niteliği taşımaktadır. Anılan belgenin düzenlenmesinde husumet yöneltilen bir taraf bulunmadığı gibi talep üzerine verilen belge de kesin hüküm oluşturmamaktadır. Bu belgenin gerekçesi ortaya konularak iptali, geri alınması veya

değiştirilmesi de mümkündür. Kuralla il ve ilçe idari kurullarına tanınan yetki hukuki bir uyumsuzluğu yargısal bir kararla sona erdirmeye sonucunu doğurmamaktadır. Dolayısıyla anılan belgenin münhasıran bağımsız mahkemelerce düzenlenmesi zorunluluğu söz konusu değildir.

23. Bu itibarla kural, yargı yetkisinin devredilmesi anlamına gelmediği gibi kuralın kuvvetler ayrılığı bağlamında hukuk devleti ilkesiyle çelişir bir yönü de bulunmamaktadır.
24. Öte yandan Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*" denilmektedir.
25. Anayasa'nın anılan maddesinde düzenlenen hak arama özgürlüğü, yargılama usulüne ilişkin güvencelerle hakkaniyete uygun yargılama yapılmasını hedefleyen ve demokratik toplumda vazgeçilmez nitelikte olan adil yargılanma hakkını da kapsayan geniş bir içeriğe sahiptir. Bu özgürlük, hakların korunmasını amaç edinen vazgeçilmez meşru yöntemlerin başında gelmektedir.
26. Kuralla defter ve belgelerin zıyana ilişkin belge düzenleme yetkisi belirli bir dönemle sınırlı olarak idari kurullara da tanınmış olmakla birlikte kuralın da yer aldığı fıkranın birinci ve ikinci cümleleri ile 6100 ve 6102 sayılı Kanunlardaki bu hususa dair genel hükümler dikkate alındığında mahkemelerin söz konusu belgeyi düzenleme yetkisinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle söz konusu belgenin düzenlenmesi, kural uyarınca bir idari kuruldan talep edilebileceği gibi doğrudan mahkemelerden de talep edilebilecektir.
27. Kaldı ki adil yargılanma hakkı kapsamında yargılamanın adil olup olmadığı yargılamanın bütünü dikkate alınarak değerlendirilmelidir. İdari kurullar tarafından yapılan tespitin, bu tespit esas alınarak tesis edilecek

işlemlere karşı açılacak davalarda tartışma konusu edilmesine yönelik olarak herhangi bir sınırlamanın getirilmediği gözetildiğinde idarece yapılan tespitin yargıya taşınması ve hukuka uygunluğunun yargı kararıyla denetlenmesi de mümkündür. Dolayısıyla kuralın adil yargılanma hakkını ihlal eden bir yönü de bulunmamaktadır.

28. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 9. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

9/3/2023 tarihli ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10. maddesinin (22) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE 26/2/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili: Basri BAĞCI	Üye: Engin YILDIRIM	Üye: Recai AKYEL	Üye: Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Üye: Yıldız SEFERİNOĞLU	Üye: Selahaddin MENTEŞ	Üye: İrfan FİDAN	Üye: Kenan YAŞAR
Üye: Muhterem İNCE	Üye: Yılmaz AKÇİL	Üye: Ömer ÇINAR	Üye: Metin KIRATLI

İşe Yeni Başlayan Kurumlar

Vergisi Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri

İşe Yeni Başlayan Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri Bu Broşürde, işe yeni başlayan kurumlar vergisi mükelleflerinin hak ve ödevleri ile..

İşe Yeni Başlayan Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri

Tarih: 20 Mayıs 2026

İşe Yeni Başlayan Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri

Bu Broşürde, işe yeni başlayan kurumlar vergisi mükelleflerinin hak ve ödevleri ile vergiye gönüllü uyumunun artırılması amacıyla mükelleflere sağlanan bazı vergi avantajları yer almaktadır.

Mükelleflerin Hak ve Ödevleri Nelerdir?

Mükelleflerin vergi kanunlarının uygulanması sırasında karşılaştıkları özel durumlar ve işlemler ile ilgili olarak sahip oldukları haklardan bazıları aşağıda belirtilmiştir:

☐ Pişmanlıkla Beyan	☐ Düzeltme
☐ Cezalarda İndirim	☐ Şikâyet Yolu ile Müracaat
☐ Uzlaşma	☐ Özelge
☐ Dava Açma	☐ Kanun Yolundan Vazgeçme
☐ Tecil-Taksitlendirme	☐ Mahsup ve İade
☐ %5 Vergi İndirimi	☐ Ödeme Emrine İtiraz

Mükelleflerin, vergi kanunlarıyla düzenlenmiş; bildirme, belge düzenleme, defter tutma, belge temini ve iptali, muhafaza ve ibraz ödevleri ile diğer ödevleri bulunmaktadır.

Bildirilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?

Mükellefler;

- işe başlamayı, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde,
- işi bırakma ve değişiklikleri (iş yeri adresi değişikliği, iş değişikliği ve işletme değişikliği), bildirilecek olayın vukuu tarihinden itibaren bir ay içerisinde,
- Şehir ve kasabalarda yeni inşa ettirdikleri binaları ve inşaat bitmeden kullanılmaya başlanan kısımlarını halin vukuu tarihinden itibaren iki ay içinde, vergi dairesine bildirmek zorundadır.

Ancak [VUK 546 No.lu Genel Tebliği](#) ile birlikte, vergi dairesine bildirilmesi zorunlu olan işlemlerden [Vergi Usul Kanununa](#) göre belirlenen sürelerde ticaret siciline tescil ettirilenler için bildirim yükümlülüğü süresinde yerine getirilmiş sayılmaktadır. Bu kapsamda söz konusu işlemler için

mükellefler tarafından ayrıca vergi dairesine bildirimde bulunulmasına gerek bulunmamaktadır. Mükellefler, şubeler haricinde iş yerlerinin sayısında meydana gelen artış veya azalışları ise vergi dairesine bildirmeye devam edeceklerdir.

Şirketlerin kuruluş aşamasında işe başlama bildirimleri, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde ticaret sicili memurluğunca ilgili vergi dairesine yapılır.

Bildirimlerin zamanında yapılmamış olması halinde Vergi Usul Kanunu kapsamında usulsüzlük cezası uygulanır.

Defter Tutma ve Belge Saklama Yükümlülükleri Nelerdir?

Kurumlar vergisi mükellefleri, Vergi Usul Kanununa göre defter tutmak mecburiyetindedir. Defter tutmak mecburiyetinde olanların, Vergi Usul Kanununa göre defter ve belgelerini ilgili buldukları yılı takip eden takvim yılından başlayarak 5 yıl süreyle muhafaza etme zorunluluğu bulunmaktadır.

e-Defter uygulaması üzerinden tutulan defterlerin, ayrıca kâğıt ortamında saklanmasına gerek bulunmamaktadır.

Defterlerin Elektronik Ortamda Tutulmasını Sağlayan Sistem Nedir?

Elektronik Defter Uygulaması (e-Defter) : Vergi Usul Kanununa ve/veya [Türk Ticaret Kanununa](#) göre tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgileri kapsayan elektronik kayıtlar bütünüdür. Bu uygulama yoluyla defter dosyalarının elektronik dosya biçiminde hazırlanması, kâğıda bastırılmaksızın oluşturulması, kaydedilmesi, değişmezliğinin, bütünlüğünün ve kaynağının doğruluğunun elektronik imza/mali mühür araçları ile garanti altına alınması ve ilgililer nezdinde ispat aracı olarak kullanılabilmesi sağlanmaktadır.

Defterler Ne Zaman Tasdik Ettirilir?

Mükelleflerin tutmak zorunda olduğu defterlerden bazıları (yevmiye, envanter, imalat, nakliyat vergisi, yabancı nakliyat kurumlarının hasılat defteri, damga vergisi defteri ve Vergi Usul Kanunu ile uygun görülen hallerde bu defterlerin yerine kullanılacak olan defterler) tasdik zorunluluğu olan defterler olup bu defterler tasdiksiz kullanılamaz.

Elektronik ortamda tutulan defterlerin tasdik zorunluluğu yoktur.

Mükelleflerden;

– Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda (1 Ocak – 31 Aralık hesap dönemine tabi olanlar Aralık ayında), hesap dönemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda,

– işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler, işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafliktan çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde,

– Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce,

kullanacakları defterleri tasdik ettirmeye mecburdur. Defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenler Ocak ayı, hesap dönemleri Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit edilenler bu dönemin ilk ayı içinde tasdiki yeniletmeye mecburdur.

Düzenlenmesi Gereken Belgeler Nelerdir?

Mükelleflerin, Vergi Usul Kanununda yer alan veya Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kullanım zorunluluğu getirilen; fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, perakende satış

fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi, dekont, döviz alım/satım belgesi gibi belgelerden ticari faaliyetlerine uygun olanlarını düzenlemeleri gerekmektedir, ilgili mevzuatında hariç tutulanlar saklı kalmak üzere, belgelerin anlaşmalı matbaalara bastırılması veya noterlere tasdik ettirilmesi gerekir. e-Belge uygulamalarına dâhil olanlar da yeterli miktarda kağıt belge bastırmak zorundadır.

Elektronik belge uygulamasına isteğe bağlı veya zorunluluk kapsamında geçen mükelleflerin; e-Fatura, e-Arşiv Fatura, e-Müstahsil Makbuzu ve e-irsaliye gibi belgelerden ticari faaliyetlerine uygun olanlarını düzenlemeleri gerekmektedir.

e-Fatura uygulamasına kayıtlı mükellefler; e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflere e-Fatura, kayıtlı olmayan mükelleflere ise e-Arşiv Fatura düzenlemek zorundadır.

e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce düzenlenecek faturaların; (ticari kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler açısından vergiler dahil toplam tutarınının 3 Bin TL'yi aşması halinde), tutarına bakılmaksızın e-Arşiv Fatura olarak, Başkanlığın "earsivportal.efatura.gov.tr/intragiris.html" adresinde yer alan e-Arşiv Fatura Portalı (İnteraktif) üzerinden Dijital Vergi Dairesi kullanıcı kodu ve şifresi ile giriş yaparak düzenlemesi gerekir.

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz (YN ÖKC) Kullanma Mecburiyeti Var mı?

Perakende ticaretle uğraşan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışların ve yaptıkları işlerin belgelendirilmesinde YN ÖKC kullanmak zorundadır, işe yeni başlayan veya sonradan YN ÖKC kullanma

mecburiyeti kapsamına giren mükelleflerin bu mecburiyetleri, işe başlama ve mecburiyet kapsamına girme tarihinden itibaren 30 gün içinde başlamaktadır. Bu süre, kalkınmada birinci ve ikinci derecede öncelikli yörelerdeki faaliyetleri ile ilgili olarak 60 gün olarak belirlenmiştir.

Mecburiyet kapsamında olan mükelleflerin en geç 30 gün içinde YN ÖKC'lerin aktivasyon işlemlerini yaptırması ve [557 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği](#) kapsamında belirlenen süreler itibarıyla en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yaparak banka veya kredi kartı ile ödeme imkânı sunması gerekmektedir.

Belgelerin Verilmemesi ve Alınmaması ile Diğer Şekil ve Usul Hükümlerine Uyulmaması Halinde Uygulanacak Cezai Yaptırım Nedir?

Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere;

– Verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması, düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi, bu belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlenmesi ya da bu belgelerin VUK'a göre hiç düzenlenmemiş sayılması halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine,

– Perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin; düzenlenmediğinin, kullanılmadığının, bulundurulmadığının, düzenlenen belgelerin aslı ile örneğinde farklı meblağlara yer verildiğinin, gerçeğe aykırı olarak

düzenlendiğinin veya elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlendiğinin tespiti ya da bu belgelerin VUK'a göre hiç düzenlenmemiş sayılması halinde,

her bir belge için, Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesine göre özel usulsüzlük cezası kesilir.

Vergi Beyannamelerine İlişkin Yükümlülükler Nelerdir?

Kurumlar Vergisi mükellefleri hiçbir hadle sınırlı olmaksızın kurumlar vergisi, kurum geçici vergi, katma değer vergisi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorundadır.

Gerçek Faydalanıcı Bildirim Formuna İlişkin Yükümlülükler Nelerdir?

Kurumlar vergisi mükellefleri, tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde bulunduran ya da bunlar üzerinde nihai nüfuz sahibi olan gerçek kişi veya kişileri gerçek faydalanıcı bildirim formu ile bildirmek zorundadır.

Bildirim yapma yükümlülüğü getirilen kurumlar vergisi mükellefleri, gerçek faydalanıcı bilgisini geçici vergi beyannameleri ve yıllık kurumlar vergisi beyannamesi ekinde bildirmek zorundadır.

Yeni mükellefiyet tesis ettirmesi veya daha önce bildirime ekledikleri bilgilerde değişiklik olması halinde, yeni mükellefiyet tesisini veya bilgi değişikliğini, bunların gerçekleştiği tarihi takip eden bir ay içerisinde bildirmeleri gerekmektedir. Bir aylık süre beyanname verme süresi içerisinde ise beyanname ekinde, beyanname süresi içerisinde değilse Dijital Vergi Dairesinde (internet Vergi Dairesi) yer

alan form ile bildirilmesi gerekir.

Bildirim formlarını belirlenen süreler içinde vermeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında, Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesine göre özel usulsüzlük cezası 3 kat uygulanır.

Beyannameler ve Bildirimler Hangi Sistem Aracılığıyla Verilir?

Vergi beyannameleri ve bildirimler, Beyanname Düzenleme Programı (BDP) aracılığıyla, Dijital Vergi Dairesi (e-Beyanname ve İnternet Vergi Dairesi) üzerinden elektronik ortamda verilmektedir.

Vergi Levhası Alma ve Bulundurma Zorunluluğu Var mı?

Sermaye şirketleri her yıl Mayıs ayının son gününe kadar vergi tarihine esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı almak zorundadırlar, ilan ve levhalara ilişkin diğer hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belli edilir.

Kurumlar vergisi mükellefi olup yıl içinde işe yeni başlayan mükelleflerin, vergi levhalarını mükellefiyet tesisinden itibaren 1 ay içerisinde almaları zorunludur.

Vergi levhası almak ve bulundurmak mecburiyetinde olan mükelleflerin vergi levhasını bulundurmak mecburiyetinde oldukları yerlerde yapılan denetimlerde bulundurma mecburiyetine uyulmadığının tespit edilmesi halinde her bir tespit için özel usulsüzlük cezası kesilir.

Tahsilat ve Ödemelerin Tevsik Zorunluluğu Var mı?

Birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, vergiden muaf esnafın ve mükellef olmayanların; (mükellef olmayanların kendi

aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere) kendi aralarında ve bu kapsamda olmayanlarla yapacakları KDV dahil 30.000 TL'yi aşan tutardaki bütün tahsilat ve ödemelerin, aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılması ve bu kurumlar tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunludur.

Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların, vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı ([Karayolları Trafik Kanunu](#) ve [Karayolları Trafik Yönetmeliği](#)ne göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin söz konusu hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi mecburidir.

Konutlarda ve iş yerlerinde, konutunu ve iş yerini kiraya verenler ve bunları kiralayanların, kira tutarı ne olursa olsun kiraya ilişkin tahsilat ve ödemelerin tamamının bankalar veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunludur.

Günlük, haftalık veya benzeri şekilde kısa süreli konut kiralamalarına ilişkin yapılan tahsilat ve ödemeler de tevsik zorunluluğu kapsamındadır.

Tevsik zorunluluğuna uymayanlara her bir işlem için Vergi Usul Kanunu uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilir.

Elektronik Tebligat Kullanma Zorunluluğu Var mı?

Kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar, işe başlama tarihini takip eden 15 gün içerisinde e-Tebligat talep bildiriminde bulunmak ve e-Tebligat Sistemini kullanmak zorundadır. Elektronik Tebligat Sistemi ile gönderilen belgeler, mükellefin elektronik ortamdaki adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda tebliğ edilmiş sayılır ve ayrıca posta yoluyla tebligat yapılmaz.

Vergiye Uyumlu Mükelleflere Sağlanan %5 Vergi İndirimi Uygulaması Nedir?

Kurumlar vergisi mükelleflerinin (finans ve bankacılık sektöründe faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları hariç) [Gelir Vergisi Kanunu](#)nda belirtilen şartları taşıması halinde, verdikleri kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'ini, ödenmesi gereken vergiden indirebilmesi mümkündür.

Dijital Vergi Dairesinden Hangi İşlemler Yapılabilir?

Gelir idaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlerin tek çatı altında birleştirilerek kişilerin tüm uygulamalara kolay, hızlı ve güvenli bir şekilde erişim sağlanması amacıyla hayata geçirilen Dijital Vergi Dairesi üzerinden; borç sorgulama ve kısmi ödeme dahil tüm borç ödeme işlemleri, borç durum yazısı, sicil bilgilerine erişim gibi vergisel işlemler vergi dairesine gitmeden 7/24 kesintisiz ve güvenli olarak yapılabilir.

Vergi Ödeme Kanalları Nelerdir?

Ödemeler;

» Başkanlığımıza ait gib.gov.tr internet sitesi (Dijital Vergi Dairesi ve GİB Mobil Uygulaması) üzerinden;

Başkanlığımızca belirlenen tutarlar dahilinde, anlaşmalı bankaların kredi kartları ile,

Anlaşmalı bankaların banka kartları veya banka hesabından,

Yabancı ülkede faaliyet gösteren bankaların; kredi kartları, banka kartları ve diğer ödeme yöntemleri ile,

» Anlaşmalı bankaların; şubelerinden, alternatif ödeme

kanallarından,

» PTT işyerlerinden,

» Tüm vergi dairelerinden,

yapılabilmektedir.

GİB Anlaşmalı Bankalar Listesi İçin [Tıklayınız](#)

Kaynak: GİB

İşe Yeni Başlayan Serbest Meslek Erbablarının Hak ve Ödevleri

İşe Yeni Başlayan Serbest Meslek Erbablarının Hak ve Ödevleri Bu Broşürde, işe yeni başlayan serbest meslek erbabının hak ve ödevleri ile vergiye gönü...

İşe Yeni Başlayan Serbest Meslek Erbablarının Hak ve Ödevleri

Tarih: 20 Mayıs 2026

İşe Yeni Başlayan Serbest Meslek Erbablarının Hak ve Ödevleri

Bu Broşürde, işe yeni başlayan serbest meslek erbabının hak ve ödevleri ile vergiye gönüllü uyumunun artırılması amacıyla mükelleflere sağlanan bazı vergi avantajları yer almaktadır.

Mükelleflerin Hak ve Ödevleri Nelerdir?

Mükelleflerin vergi kanunlarının uygulanması sırasında karşılaştıkları özel durumlar ve işlemler ile ilgili olarak sahip oldukları haklardan bazıları aşağıda belirtilmiştir:

● Pişmanlıkla Beyan	● Düzeltme
● Cezalarda İndirim	● Şikâyet Yolu ile Müracaat
● Uzlaşma	● Özelge
● Dava Açma	● %5 Vergi İndirimi
● Kanun Yolundan Vazgeçme	● Tecil-Taksitlendirme
● Mahsup ve İade	● Ödeme Emrine İtiraz

Mükelleflerin, vergi kanunlarıyla düzenlenmiş; bildirme, belge düzenleme, defter tutma, belge temini ve iptali, muhafaza ve ibraz ödevleri ile diğer ödevleri bulunmaktadır.

Bildirilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?

Serbest meslek erbapları;

- İşe başlamayı, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde,
- İş bırakma ve değişiklikleri (iş yeri adresi değişikliği, iş değişikliği ve işletme değişikliği), bildirilecek olayın vukuu tarihinden itibaren bir ay içerisinde;

Dijital Vergi Dairesi aracılığıyla, vergi dairesine giderek veya posta ile bildirmek zorundadır. Bildirimlerin zamanında yapılmamış olması halinde Vergi Usul Kanunu kapsamında usulsüzlük cezası uygulanır.

Defter Tutma ve Belge Saklama Yüklölükleri Nelerdir?

Serbest meslek erbabı, serbest meslek kazanç defteri tutmak zorundadır. Serbest meslek faaliyetinde bulunan kolektif, adi komandit ve adi şirketler de bu faaliyetlerine ilişkin olarak serbest meslek kazanç defteri tutarlar. Ancak bu şirketlerin bilanço esasına göre defter tutmaları halinde, bu defterler serbest meslek kazancı defteri yerine geçer.

Defter tutmak mecburiyetinde olanların [Vergi Usul Kanununa](#) göre, defter ve belgeleri, ilgili buldukları yılı takip eden takvim yılından başlayarak 5 yıl süreyle muhafaza etme zorunluluğu bulunmaktadır. Defter Beyan Sistemi üzerinden tutulan defterlerin, mükelleflerce ayrıca kâğıt ortamında saklanmasına gerek bulunmamaktadır.

Defter Beyan Sistemi (DBS) Nedir?

Serbest meslek kazanç defteri tutan mükelleflerin; kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle oluşturulmasına, saklanmasına ve ibrazına, vergi beyannameleri, bildirim ve dilekçelerin elektronik ortamda Başkanlığın elektronik beyan ve bildirim sistemleri aracılığıyla verilebilmesi amacıyla kullanılan sistemdir.

Defter Beyan Sistemine, işe başlama bildiriminin verildiği günü izleyen yedinci iş gününün sonuna (saat 23.59'a) kadar başvuru yapılması gerekmektedir.

Düzenlenmesi Gereken Belgeler Nelerdir?

Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilâtı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir.

e-Serbest Meslek Makbuzu (e-SMM) uygulaması; serbest meslek

erbabları tarafından mesleki faaliyetlerine ilişkin tahsilatları için düzenlenen serbest meslek makbuzunun elektronik ortamda düzenlenebilmesini ve iletilmesini sağlayan sistemi ifade eder. Serbest meslek erbabları, işe başladıkları ayı izleyen üçüncü ayın sonuna kadar e-SMM uygulamasına geçmek zorundadır.

Birinci sınıf tüccarlar, ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler, defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler, Vergi Usul Kanunu kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider pusulası düzenler. Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Ancak, Vergi Usul Kanununun 234 üncü maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen durumlar ve şartlar dahilinde; banka, [6493 sayılı Kanun](#) kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. tarafından düzenlenen belgeler gider pusulası yerine geçer.

Mükelleflerin, serbest meslek makbuzu ve gider pusulasını anlaşmalı matbaalara bastırması veya noterlere tasdik ettirmesi gerekir. e-Belge uygulamalarına dâhil olanlar da yeterli miktarda kağıt belge bastırmak zorundadır.

Mükelleflerin Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz (YN ÖKC) Kullanma Mecburiyeti Var mı?

Perakende ticaretle uğraşan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışların ve yaptıkları işlerin belgelendirilmesinde YN ÖKC kullanmak zorundadır. Serbest meslek faaliyeti icra edenler bu kapsamda olmadığı için YN ÖKC kullanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Mükelleflerin POS Kullanma Mecburiyeti Var mı?

Mükellefler kredi kartı ile yaptıkları tahsilatları için 379 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen POS cihazı/kredi kartı okuyucusu bulundurmak ve kullanmak zorundadır. Bu cihazlar e-SMM uygulamasına geçenler için sadece tahsilat işlemlerinde kullanılacak olup bu cihazlardan yapılan tahsilatlar sonrasında da mutlaka e-SMM düzenlenmesi gerekmektedir.

Belgelerin Verilmemesi ve Alınmaması ile Diğer Şekil ve Usul Hükümlerine Uyulmaması Halinde Uygulanacak Cezai Yaptırım Nedir?

Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere; verilmesi ve alınması icabeden serbest meslek makbuzu ile gider pusulasının verilmemesi, alınmaması, düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi, bu belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlenmesi ya da bu belgelerin VUK'a göre hiç düzenlenmemiş sayılması halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine, her bir belge için, Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesine göre özel usulsüzlük cezası kesilir.

Vergi Beyannamelerine İlişkin Yükümlülükleri Nelerdir?

Serbest meslek erbaplarının, hiçbir hadle sınırlı olmaksızın yıllık gelir vergisi, gelir geçici vergi, katma değer vergisi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu bulunmaktadır.

Mükelleflerin Vergi Levhası Alma ve Bulundurma Zorunluluğu Var mı?

Gelir vergisi mükellefleri her yıl Mayıs ayının son gününe kadar vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı almak

zorundadırlar. Gelir vergisi mükellefi olup yıl içinde işe yeni başlayan mükelleflerin, vergi levhalarını mükellefiyet tesisinden itibaren 1 ay içinde almaları zorunludur.

Vergi levhası almak ve bulundurmak mecburiyetinde olan mükelleflerin vergi levhasını bulundurmak mecburiyetinde oldukları yerlerde yapılan denetimlerde bulundurma mecburiyetine uyulmadığının tespit edilmesi halinde her bir tespit için özel usulsüzlük cezası kesilir.

Tahsilat ve Ödemelerin Tevsik (Belgeleme) Zorunluluğu Var mı?

Birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, vergiden muaf esnafın ve mükellef olmayanların; (mükellef olmayanların kendi aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere) kendi aralarında ve bu kapsamda olmayanlarla yapacakları KDV dahil 30.000 TL'yi aşan tutardaki bütün tahsilat ve ödemelerin, aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılması ve bu kurumlar tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunludur.

Tevsik zorunluluğuna uymayanlara her bir işlem için Vergi Usul Kanunu uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilir.

Elektronik Tebligat Kullanma Zorunluluğu Var mı?

Serbest meslek faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar mükellefiyet tesisini sırasında e-Tebligat talep bildiriminde bulunmak ve e-Tebligat Sistemini kullanmak zorundadır. Elektronik Tebligat Sistemi ile gönderilen belgeler, mükellefin elektronik ortamdaki adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda tebliğ edilmiş sayılır ve ayrıca posta yoluyla tebligat yapılmaz.

Genç Girişimci Kazanç İstisnasından Nasıl Yararlanılır?

Mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi

mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla 29 yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri kazançlarının Gelir Vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutara kadar olan kısmı gelir vergisinden istisna olup bu tutar her yıl güncellenecektir.

Vergiye Uyumlu Mükelleflere Sağlanan %5 Vergi İndirimi Uygulaması Nedir?

Gelir Vergisi Kanununda belirtilen şartları taşıyan gelir vergisi mükellefleri, verdikleri yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'ini, ödenmesi gereken vergiden indirebilirler.

Dijital Vergi Dairesinden Hangi İşlemler Yapılabilir?

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlerin tek çatı altında birleştirilerek kişilerin tüm uygulamalara kolay, hızlı ve güvenli bir şekilde erişim sağlanması amacıyla hayata geçirilen Dijital Vergi Dairesi üzerinden; borç sorgulama ve kısmi ödeme dahil tüm borç ödeme işlemleri, borç durum yazısı, sicil bilgilerine erişim gibi vergisel işlemler vergi dairesine gitmeden 7/24 kesintisiz ve güvenli olarak yapılabilir.

Vergi Ödeme Kanalları Nelerdir?

Ödemeler;

» Başkanlığımıza ait gib.gov.tr internet sitesi (Dijital Vergi Dairesi ve GİB Mobil Uygulaması) üzerinden;

Başkanlığımızca belirlenen tutarlar dahilinde, anlaşmalı bankaların kredi kartları ile,

Anlaşmalı bankaların banka kartları veya banka hesabından,

Yabancı ülkede faaliyet gösteren bankaların; kredi kartları, banka kartları ve diğer ödeme yöntemleri ile,

» Anlaşmalı bankaların; şubelerinden, alternatif ödeme kanallarından,

» PTT işyerlerinden,

» Tüm vergi dairelerinden,

yapılabilmektedir.

GİB Anlaşmalı Bankalar Listesi İçin [Tıklayınız](#)

Kaynak: GİB

İşe Yeni Başlayan Ticari Kazanç Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri

İşe Yeni Başlayan Ticari Kazanç Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri Bu Broşürde, işe yeni başlayan ticari kazanç mükelleflerinin hak ve ödevleri ile vergi...

İşe Yeni Başlayan Ticari Kazanç Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri

Tarih: 20 Mayıs 2026

İşe Yeni Başlayan Ticari Kazanç Mükelleflerinin Hak ve Ödevleri

Bu Broşürde, işe yeni başlayan ticari kazanç mükelleflerinin

hak ve ödevleri ile vergiye gönüllü uyumunun artırılması amacıyla mükelleflere sağlanan bazı vergi avantajları yer almaktadır.

Mükelleflerin Hak ve Ödevleri Nelerdir?

Mükelleflerin vergi kanunlarının uygulanması sırasında karşılaştıkları özel durumlar ve işlemler ile ilgili olarak sahip oldukları haklardan bazıları aşağıda belirtilmiştir:

● Pişmanlıkla Beyan	● Düzeltme
● Cezalarda İndirim	● Şikâyet Yolu ile Müracaat
● Uzlaşma	● Özelge
● Dava Açma	● Kanun Yolundan Vazgeçme
● Tecil-Taksitlendirme	● Mahsup ve İade
● %5 Vergi İndirimi	● Ödeme Emrine İtiraz

Mükelleflerin, vergi kanunlarıyla düzenlenmiş; bildirme, belge düzenleme, defter tutma, belge temini ve iptali, muhafaza ve ibraz ödevleri ile diğer ödevleri bulunmaktadır.

Bildirilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?

Mükellefler;

- İşe başlamayı, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde,
- İşı bırakma ve değişiklikleri (iş yeri adresi değişikliği, iş değişikliği ve işletme değişikliği), bildirilecek olayın vukuu tarihinden itibaren bir ay içerisinde,
- Şehir ve kasabalarda yeni inşa ettirdikleri binaları ve

inşaat bitmeden kullanılmaya başlanan kısımlarını halin vukuu tarihinden itibaren iki ay içinde,

Dijital Vergi Dairesi aracılığıyla, vergi dairesine giderek veya posta ile bildirmek zorundadır. Bildirimlerin zamanında yapılmamış olması halinde Vergi Usul Kanunu kapsamında usulsüzlük cezası uygulanır.

Defter Tutma ve Belge Saklama Yükümlülükleri Nelerdir?

Gerçek usulde mükellef olan ticari kazanç mükellefleri, [Vergi Usul Kanununa](#) göre defter tutmak mecburiyetindedir. Defter tutmak mecburiyetinde olanların, Vergi Usul Kanununa göre defter ve belgelerini ilgili buldukları yılı takip eden takvim yılından başlayarak 5 yıl süreyle muhafaza etme zorunluluğu bulunmaktadır. Defter Beyan Sistemi üzerinden tutulan defterlerin, mükelleflerce ayrıca kâğıt ortamında saklanmasına gerek bulunmamaktadır.

Defterlerin Elektronik Ortamda Tutulmasını Sağlayan Sistemler Nelerdir?

Defter Beyan Sistemi (DBS): işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle oluşturulmasına imkan veren sistemdir. Defter Beyan Sistemine, işe başlama bildirimiminin verildiği günü izleyen yedinci iş gününün sonuna (saat 23.59'a) kadar başvuru yapılması gerekmektedir.

Elektronik Defter Uygulaması (e-Defter): Vergi Usul Kanununa ve/veya [Türk Ticaret Kanununa](#) göre tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgileri kapsayan elektronik kayıtlar bütünüdür. Bu uygulama yoluyla defter dosyalarının elektronik dosya biçiminde hazırlanması, kağıda bastırılmaksızın oluşturulması, kaydedilmesi, değişmezliğinin, bütünlüğünün ve kaynağının doğruluğunun elektronik imza/mali mühür araçları ile garanti altına alınması ve ilgililer

nezdinde ispat aracı olarak kullanılabilmesi sağlanmaktadır.

Defterler Ne Zaman Tasdik Ettirilir?

Bilanço ve işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler, tutacakları defterleri tasdik ettirmek zorundadırlar. Elektronik ortamda tutulan defterlerin ise tasdik zorunluluğu yoktur.

Mükelleflerden;

– Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda (1 Ocak-31 Aralık hesap dönemine tabi olanlar Aralık ayında), hesap dönemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda,

– işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler, işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafliktan çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde,

– Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce,

kullanacakları defterleri tasdik ettirmeye mecburdur. Defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenler Ocak ayı, hesap dönemleri Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit edilenler bu dönemin ilk ayı içinde tasdiki yenilemeye mecburdur.

Düzenlenmesi Gereken Belgeler Nelerdir?

Mükelleflerin, Vergi Usul Kanununda yer alan fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi gibi belgelerden ticari faaliyetlerine uygun olanlarını düzenlemeleri gerekmektedir. Belgelerin anlaşmalı

matbaalara bastırılması veya noterlere tasdik ettirilmesi gerekir. e-Belge uygulamalarına dâhil olanlar da yeterli miktarda kağıt belge bastırmak zorundadır.

Elektronik belge uygulamasına isteğe bağlı veya zorunluluk kapsamında geçen mükelleflerin; e-Fatura, e-Arşiv Fatura, e-Müstahsil Makbuzu ve e-irsaliye gibi belgelerden ticari faaliyetlerine uygun olanlarını düzenlemeleri gerekmektedir. e-Fatura uygulamasına kayıtlı mükellefler; e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflere e-Fatura, kayıtlı olmayan mükelleflere ise e-Arşiv Fatura düzenlemek zorundadır.

e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce düzenlenecek faturaların; (ticari kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler açısından vergiler dahil toplam tutarınının 3 Bin TL'yi aşması halinde), tutarına bakılmaksızın e-Arşiv Fatura olarak, Başkanlığın "earsivportal.efatura.gov.tr/intragiris.html" adresinde yer alan e-Arşiv Fatura Portalı (interaktif) üzerinden Dijital Vergi Dairesi kullanıcı kodu ve şifresi ile giriş yaparak düzenlemesi gerekir.

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz (YN ÖKC) Kullanma Mecburiyeti Var mı?

Perakende ticaretle uğraşan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışların ve yaptıkları işlerin belgelendirilmesinde YN ÖKC kullanmak zorundadır, işe yeni başlayan veya sonradan YN ÖKC kullanma mecburiyeti kapsamına giren mükelleflerin bu mecburiyetleri, işe başlama ve mecburiyet kapsamına girme tarihinden itibaren 30 gün içinde başlamaktadır. Bu süre, kalkınmada birinci ve ikinci derecede öncelikli yörelerdeki faaliyetleri ile ilgili olarak 60 gün olarak belirlenmiştir.

Mecburiyet kapsamında olan mükelleflerin en geç 30 gün içinde YN ÖKC'lerin aktivasyon işlemlerini yaptırması ve [557 Sıra](#)

[No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği](#) kapsamında belirlenen süreler itibarıyla en az bir banka veya diğer kuruluş ya da ödeme hizmet sağlayıcısı ile üye iş yeri anlaşması yaparak banka veya kredi kartı ile ödeme imkânı sunması gerekmektedir.

Belgelerin Verilmemesi ve Alınmaması ile Diğer Şekil ve Usul Hükümlerine Uyulmaması Halinde Uygulanacak Cezai Yaptırım Nedir?

Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere;

– Verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası ile müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması, düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi, bu belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlenmesi ya da bu belgelerin VUK'a göre hiç düzenlenmemiş sayılması halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine,

– Perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin; düzenlenmediğinin, kullanılmadığının, bulundurulmadığının, düzenlenen belgelerin aslı ile örneğinde farklı meblağlara yer verildiğinin, gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin veya elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlendiğinin tespiti ya da bu belgelerin VUK'a göre hiç düzenlenmemiş sayılması halinde,

her bir belge için, Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesine göre özel usulsüzlük cezası kesilir.

Vergi Beyannamelerine İlişkin Yükümlülükler Nelerdir?

Ticari faaliyetinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükelleflerinin hiçbir hadle sınırlı olmaksızın yıllık gelir vergisi, gelir geçici vergi, katma değer vergisi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu bulunmaktadır.

Beyannameler Hangi Sistemler Aracılığıyla Verilir?

Vergi beyannameleri ve bildirimler, bilanço usulüne göre defter tutan mükellefler için Beyanname Düzenleme Programı (e-Beyanname) üzerinden, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için ise Defter Beyan Sistemi üzerinden elektronik ortamda Başkanlığın elektronik beyan sistemleri aracılığıyla verilmektedir.

Basit usule tabi olan mükellefler ticari kazançları nedeniyle gelir vergisi beyannamesi vermemekle birlikte elde ettikleri gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı, ücret ve diğer kazanç ve iratları nedeniyle verilecek gelir vergisi beyannamesini Defter Beyan Sistemi üzerinden verirler.

Vergi Levhası Alma ve Bulundurma Zorunluluğu Var mı?

Gelir vergisi mükellefleri her yıl Mayıs ayının son gününe kadar vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı almak zorundadırlar. Gelir vergisi mükellefi olup yıl içinde işe yeni başlayan mükelleflerin, vergi levhalarını mükellefiyet tesisinden itibaren 1 ay içinde almaları zorunludur.

Vergi levhası almak ve bulundurmak mecburiyetinde olan mükelleflerin vergi levhasını bulundurmak mecburiyetinde oldukları yerlerde yapılan denetimlerde bulundurma mecburiyetine uyulmadığının tespit edilmesi halinde her bir tespit için özel usulsüzlük cezası kesilir.

Tahsilat ve Ödemelerin Tevsik (Belgeleme) Zorunluluğu Var mı?

Birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının,

kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, vergiden muaf esnafın ve mükellef olmayanların; (mükellef olmayanların kendi aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere) kendi aralarında ve bu kapsamda olmayanlarla yapacakları KDV dahil 30.000 TL'yi aşan tutardaki bütün tahsilat ve ödemelerin, aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılması ve bu kurumlar tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunludur.

Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların, vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı ([Karayolları Trafik Kanunu](#) ve [Karayolları Trafik Yönetmeliğine](#) göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin söz konusu hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi mecburidir.

Konutlarda ve iş yerlerinde, konutunu ve iş yerini kiraya verenler ve bunları kiralayanların, kira tutarı ne olursa olsun kiraya ilişkin tahsilat ve ödemelerin tamamının bankalar veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunludur.

Günlük, haftalık veya benzeri şekilde kısa süreli konut kiralamalarına ilişkin yapılan tahsilat ve ödemeler de tevsik zorunluluğu kapsamındadır.

Tevsik zorunluluğuna uymayanlara her bir işlem için Vergi Usul Kanunu uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilir.

Elektronik Tebligat Kullanma Zorunluluğu Var mı?

Ticari kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar mükellefiyet tesisi sırasında e-Tebligat talep bildiriminde bulunmak ve e-Tebligat Sistemini kullanmak zorundadır. Elektronik Tebligat Sistemi ile gönderilen belgeler, mükellefin elektronik ortamdaki adresine ulaştığı tarihi

izleyen beşinci günün sonunda tebliğ edilmiş sayılır ve ayrıca posta yoluyla tebligat yapılmaz.

Genç Girişimci Kazanç İstisnasından Nasıl Yararlanılır?

Ticari faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilen ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla 29 yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri kazançlarının Gelir Vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutara kadar olan kısmı gelir vergisinden istisna olup bu tutar her yıl güncellenecektir.

Kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin gerçek usule geçmeleri halinde, genç girişimci kazanç istisnasına ait şartları taşımaları kaydıyla söz konusu istisnadan yararlanmaları mümkündür.

Vergiye Uyumlu Mükelleflere Sağlanan %5 Vergi İndirimi Uygulaması Nedir?

Gelir Vergisi Kanununda belirtilen şartları taşıyan gelir vergisi mükellefleri, verdikleri yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'ini, ödenmesi gereken vergiden indirebilirler.

Dijital Vergi Dairesinden Hangi İşlemler Yapılabilir?

Gelir idaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlerin tek çatı altında birleştirilerek kişilerin tüm uygulamalara kolay, hızlı ve güvenli bir şekilde erişim sağlanması amacıyla hayata geçirilen Dijital Vergi Dairesi üzerinden; borç sorgulama ve kısmi ödeme dahil tüm borç ödeme işlemleri, borç durum yazısı, sicil bilgilerine erişim gibi vergisel işlemler vergi dairesine gitmeden 7/24 kesintisiz ve güvenli olarak yapılabilir.

Vergi Ödeme Kanalları Nelerdir?

Ödemeler;

» Başkanlığımıza ait gib.gov.tr internet sitesi (Dijital Vergi Dairesi ve GİB Mobil Uygulaması) üzerinden;

Başkanlığımızca belirlenen tutarlar dahilinde, anlaşmalı bankaların kredi kartları ile,

Anlaşmalı bankaların banka kartları veya banka hesabından,

Yabancı ülkede faaliyet gösteren bankaların; kredi kartları, banka kartları ve diğer ödeme yöntemleri ile,

» Anlaşmalı bankaların; şubelerinden, alternatif ödeme kanallarından,

» PTT işyerlerinden,

» Tüm vergi dairelerinden,

yapılabilmektedir.

GİB Anlaşmalı Bankalar Listesi İçin [Tıklayınız](#)

Kaynak: GİB